

Adapteo

**Carve-out tilinpäätökset 31.12.2018, 31.12.2017 ja
31.12.2016 päättyneiltä tilikausilta**

Sisällysluettelo

Yhdistelty tuloslaskelma	2
Yhdistelty laaja tuloslaskelma	2
Yhdistelty tase.....	3
Yhdistelty sijoitetun oman pääoman muutoslaskelma	4
Yhdistelty rahavirtalaskelma	5
TAUSTA JA LAATIMISPERUSTA.....	6
1. Tausta ja laatimisperusta	6
TOIMINNAN TULOS	11
2. Segmenttiraportointi	11
3. Myyntituottojen lähteet	11
4. Liiketoiminnan muut tuotot	15
5. Materiaalit ja palvelut	16
6. Liiketoiminnan muut kulut.....	16
7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut.....	16
8. Poistot ja arvonalentumiset	20
9. Rahoitustuotot ja -kulut	21
10. Verot	22
AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET, YRITYSHANKINNAT, AINEETTOMAT HYÖDYKKEET JA OSUUDET YHTEISYRITYKSISSÄ	26
11. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet.....	26
12. Yrityshankinnat	29
13. Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	33
14. Osuudet yhteisyrityksissä.....	37
NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA	39
15. Vaihto-omaisuus	39
16. Myyntisaamiset ja muut saamiset	40
17. Ostovelat ja muut velat.....	41
18. Varaukset.....	41
RAHOITUS JA PÄÄOMAN HALLINTA	43
19. Lainat	44
20. Rahavarat	46
21. Rahoitusleasingsaamiset	46
22. Sijoitettu oma pääoma	47
23. Rahoitusvarojen ja –velkojen luokittelu	47
24. Rahoitusriskien hallinta	48
MUUT LIITETIEDOT	52
25. Vakuudet ja ehdolliset velat	52
26. Adapteo-yhtiöt ja ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen	53
27. Lähipiiritapahtumat.....	54
28. Tilintarkastuspalkkiot.....	55
29. Uudet ja tulevat standardit	56

30. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	58
31. Carve-out tilinpäätösten allekirjoitukset.....	59

Yhdistelty tuloslaskelma

Tuhatta euroa	Liitetieto	2018	2017	2016
Liikevaihto	2,3	151 988	126 638	118 332
Liiketoiminnan muut tuotot	4	1 569	2 229	2 277
Materiaalit ja palvelut	5	-57 004	-50 366	-46 892
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	7	-19 819	-15 611	-13 574
Liiketoiminnan muut kulut	6	-19 531	-14 212	-11 610
Poistot ja arvonalentumiset	8	-27 890	-21 770	-18 345
Osuus yhteisyritysten tuloksesta	14	-13		
Liikevoitto		29 301	26 908	30 189
Rahoitustuotot		1 657	210	72
Rahoituskulut		-5 066	-2 882	-2 233
Rahoituskulut, netto	9	-3 410	-2 672	-2 160
Voitto ennen veroja		25 891	24 236	28 028
Tuloverot	10	-4 978	-5 327	-6 056
Tilikauden voitto		20 913	18 909	21 973
Jakautuminen Adapteon omistajille		20 913	18 909	21 973

Yhdistelty laaja tuloslaskelma

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Tilikauden voitto	20 913	18 909	21 973
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot	2 002	-723	-632
Muut laajan tuloksen erät yhteensä, verojen jälkeen	2 002	-723	-632
Tilikauden laaja tulos	22 915	18 186	21 341
Jakautuminen Adapteon omistajille	22 915	18 186	21 341

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan carve-out tilinpäätöksiä.

Yhdistelty tase

Tuhatta euroa	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	11	423 334	298 149	264 656
Liikearvo	13	173 891	32 651	31 908
Muut aineettomat hyödykkeet	13	28 025	2 459	700
Investoinnit yhteisyrityksiin	14	1 241		
Laskennalliset verosaamiset	10	3 109	2 514	1 567
Rahoitusleasingsaamiset	21	5 478		
Lainasaamiset	14	224		
Muut saamiset	16	345	360	116
Pitkäaikaiset varat yhteensä		635 647	336 132	298 945
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	15	6 838	2 012	1 313
Rahoitusleasingsaamiset	21	5 244		
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16	55 585	36 206	33 220
Kauden tuloverosaamiset		3 044	151	104
Rahavarat	20	2 377	159	434
Lyhytaikaiset varat yhteensä		73 089	38 528	35 072
VARAT YHTEENSÄ		708 735	374 660	334 017
SIJOITETTU OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Sijoitettu oma pääoma yhteensä	22	214 627	210 409	200 654
Pitkäaikaiset velat				
Lainat	19	350 093	76 463	40 222
Laskennalliset verovelat	10	43 138	23 618	23 028
Varaukset	18	50		
Eläkevelvoitteet		372		
Muut velat	17		704	456
Pitkäaikaiset velat yhteensä		393 653	100 784	63 707
Lyhytaikaiset velat				
Lainat	19	30 468	24 780	35 526
Ostovelat ja muut velat	17	68 330	37 794	34 034
Kauden tuloverovelat		1 318	349	97
Varaukset	18	338	544	
Lyhytaikaiset velat yhteensä		100 455	63 467	69 657
Velat yhteensä		494 108	164 251	133 363
SIJOITETTU OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		708 735	374 660	334 017

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan carve-out tilinpäätöksiä.

Yhdistelty sijoitetun oman pääoman muutoslaskelma

Adapteen omistajille kuuluva oma pääoma

Tuhatta euroa	Sijoitettu oma pääoma ja kertyneet voittovarot	Muuntoerot	Sijoitettu oma pääoma yhteensä
1.1.2018	212 270	-1 862	210 409
IFRS 9 siirtymän vaikutus	-12		-12
IFRS 15 siirtymän vaikutus	255		255
IFRS 2 siirtymän vaikutus	384		384
1.1.2018 oikaistu	212 897	-1 862	211 036
Tilikauden tulos	20 913		20 913
Muut laajan tuloksen erät			
Muuntoerot		2 002	2 002
Laaja tulos yhteensä	20 913	2 002	22 915
Osakeperusteiset maksut Oman pääoman ehtoiset liiketoimet	200		200
Cramo-konsernin kanssa	-19 523		-19 523
31.12.2018	214 487	140	214 627
1.1.2017	201 793	-1 139	200 654
Tilikauden tulos	18 909		18 909
Muut laajan tuloksen erät			
Muuntoerot		-723	-723
Laaja tulos yhteensä	18 909	-723	18 186
Osakeperusteiset maksut Oman pääoman ehtoiset liiketoimet	347		347
Cramo- konsernin kanssa	-8 779		-8 779
31.12.2017	212 270	-1 862	210 409
1.1.2016	149 830	-507	149 323
Tilikauden tulos	21 973		21 973
Muut laajan tuloksen erät			
Muuntoerot		-632	-632
Laaja tulos yhteensä	21 973	-632	21 341
Osakeperusteiset maksut Oman pääoman ehtoiset liiketoimet	208		208
Cramo-konsernin kanssa	29 782		29 782
31.12.2016	201 793	-1 139	200 654

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan carve-out tilinpäätöksiä.

Yhdistelty rahavirtalaskelma

Tuhatta euroa	Liitetieto	2018	2017	2016
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto ennen veroja		25 891	24 236	28 028
Oikaisut:				
Poistot ja arvonalentumiset		8	21 770	18 345
Osuus yhteisyritysten tuloksesta		14	13	
Muut oikaisut, joihin ei liity maksutapahtumaa		-1 886	-2 144	-2 086
Nettovoitto aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnistä		4	-847	-1 739
Osakeperusteiset maksut		7	347	208
Rahoituskulut, netto		9	2 672	2 160
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		54 840	46 105	44 916
Käyttöpääoman muutos				
Vaihto-omaisuuden muutos		2 511	-719	-258
Myynti- ja muiden saamisten muutos		-1 262	-3 897	-5 834
Osto- ja muiden velkojen muutos		6 212	3 306	3 553
Käyttöpääoman muutos		7 460	-1 311	-2 538
Rahoitusleasingsaamisten muutos		922		
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		63 222	44 794	42 378
Maksetut korot		-2 307	-1 824	-1 240
Saadut korot		29	66	62
Muut rahoituserät, netto		-967	-266	-783
Maksetut verot		-1 957	-3 141	-3 628
Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta		58 020	39 628	36 789
Investointien rahavirta				
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta		-68 057	-55 021	-55 641
Aineettomien hyödykkeiden hankinta		-280	-158	-62
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitulot		11 565	3 591	5 944
Tytäryhtiöiden ja liiketoimintojen hankinta, hankituilla rahavaroilla vähennettynä		12	-7 725	
Investointien nettorahavirta		-195 773	-59 314	-49 759
Rahoituksen rahavirta				
Pankkilainojen nostot		23	209 637	
Pankkilainojen lyhennykset		23	-63 655	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			1 911	
Cramo-konsernilainojen nostot / takaisinmaksut (-), netto		23	15 156	-16 501
Rahoitusleasingmaksut		23	-561	-1 846
Oman pääoman ehtoinen nettorahoitus Cramo-konsernin kanssa			-7 959	31 538
Rahoituksen nettorahavirta		139 970	19 425	13 191
Rahavarojen muutos				
Rahavarat tilikauden alussa		20	159	199
Kurs sierot			2	13
Rahavarat tilikauden lopussa		2 377	159	434

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan carve-out tilinpäätöksiä.

Carve-out tilinpäätöksen liitetiedot

TAUSTA JA LAATIMISPERUSTA

1. Tausta ja laatimisperusta

1.1 Tausta

Cramo Oyj ("Cramo" tai "Cramo-emoyhtiö") tytäryhtiöineen ("Cramo-konserni") on palveluyritys, joka on erikoistunut vuokrauspalveluihin ja siirtokelpoisten moduulitilojen vuokraamiseen.

Cramon Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminnan strategisia vaihtoehtoja arvioituaan Cramon hallitus on 18.2.2019 hyväksynyt Cramo osittaisjakautumista koskevan jakautumissuunnitelman. Jakautumissuunnitelman mukaan Cramo jakautuu siten, että kaikki Cramon Siirtokelpoiset tilat -liiketoimintaan kuuluvat varat, velat ja vastuut siirretään uudelle itsenäiselle Adapteo Oyj -nimiselle yhtiölle, joka perustetaan osittaisjakautumisessa (Jakautuminen). Jakautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröimisajankohta on 30.6.2019. Tarkoituksena on hakea Adapteo Oyj:n osakkeiden ottamista kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Stockholmin ("Tukholman pörssi") päälistalle, ja julkisen kaupankäynnin Adapteo Oyj:n osakkeilla odotetaan alkavan täytäntöönpanopäivänä tai niin pian sen jälkeen kuin on kohtuudella mahdollista. Transaktio on vielä hyväksyttävä Cramon ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka pidetään 17.6.2019. Cramon Kone- ja laitevuokraus -liiketoiminta jää Jakautumisessa Cramolle, joka jatkaa toimintaansa Cramon nimellä. Cramon osakkeenomistajat saavat jakautumisvastikkeena yhden Adapteo Oyj:n osakeen kutakin omistamaansa Cramon osaketta kohden. Jakautumisvastikkeena liikkeeseen laskettavien Adapteo Oyj:n osakkeiden lopullinen lukumäärä määritetään perustuen Cramon osakkeiden lukumäärään (lukuun ottamatta Cramon hallussa olevia omia osakkeita) täytäntöönpanopäivänä. Uuden Jakautumisessa perustettavan Adapteo-konsernin emoyhtiön Adapteo Oyj:n kotipaikka tulee olemaan Vantaa, Suomi ja osoite Äyritie 12 B, 01510 Vantaa.

Jakautumisen tarkoituksena on toteuttaa Cramon, pääasiassa siirtokelpoisten tilojen vuokrauksesta ja vuokraukseen liittyvästä palvelutoiminnasta koostuvan, Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminnan eriyttäminen siten, että se muodostaa uuden itsenäisen konsernin. Adapteo ei ole aiemmin muodostanut erillistä juridista konsernia. Osana ehdotettua Jakautumista Cramo eriyttää ja siirtää asiaankuuluvien yhtiöiden varat ja velat Adapteo Oyj:lle. Tässä esitettävät carve-out tilinpäätökset kuvastavat asianomaisten yhtiöiden liiketoiminnan tulosta, varoja ja velkoja ja sekä rahavirtoja, jotka eriytetään Cramosta jakautumisprosessissa. Jakautumisen jälkeen nämä yhtiöt muodostavat yhdessä erillisen juridisen konsernin, ja näissä carve-out tilinpäätöksissä niistä käytetään nimitystä ("Adapteo" tai "Adapteo-liiketoiminta").

Carve-out tilinpäätökset on laadittu seuraavassa esitettyjen laatimisperusteiden ja Adapteon soveltamien tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden mukaisesti.

Carve-out tilinpäätökset on laadittu sisällytettäväksi Adapteon jakautumisesitteeseen, jonka Cramo laatii ylimääräiselle osittaisjakautumisen hyväksyväälle yhtiökokoukselle ja Adapteo Oyj:n osakkeiden listaamiseksi Tukholman pörssiin. Cramon hallitus on hyväksynyt nämä carve-out tilinpäätökset julkistettavaksi 2.6.2019.

1.2 Adapteon liiketoiminta

Adapteo tarjoaa korkealuokkaisten siirtokelpoisten tilojen vuokrausta ja vuokraukseen liittyviä palveluja. Adapteon ratkaisut ovat laadukkaita, joustavia, energiatehokkaita ja kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisia, ja niiden käyttäjälle tuottama kokemus on verrattavissa pysyviin rakennuksiin. Ne on suunniteltu erityisesti täyttämään vaativat tarpeet ja vaatimukset, jotka koskevat väliaikaisia tilaratkaisuja kouluille, päivähoitopaikoille, toimistoille ja majoituskäyttöön, mutta niitä käytetään myös muun muassa tapahtuma-, näyttely- ja myymälätiloina ja muilla käyttöalueilla.

Adapteo palvelee sekä julkista että yksityistä sektoria ja tarjoaa kattavia väliaikaisia tilaratkaisuja avaimet käteen -projekteina, joihin kuuluu analysointi, piirustukset, suunnittelu, kokoaminen, huolto ja muut palvelut vuokra-aikana sekä purkaminen. Adapteolla on toimintoja viidellä maantieteellisellä alueella: Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska ja Saksa.

Cramo saattoi 31.10.2018 päätökseen yritysoston, jonka kohteena oli Nordic Modular Group Holding AB ("NMG"), arvostettu toimija siirtokelpoisten tilojen liiketoiminnassa. Hankittu NMG:n liiketoiminta on sisällytetty Adapteon

carve-out tilinpäätökseen hankinta-ajankohdasta lähtien. Lisätietoja hankinnasta on liitetiedossa 12 Yrityshankinnat.

1.3 Laatimisperusta

Adapteon carve-out tilinpäätökset 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016 päättyneiltä tilikausilta on laadittu yhdistelemällä (carve-out) Cramon konsernitilinpäätöksiin sisältyneet Adapteo-liiketoimintaan kuuluvat historialliset tuotot ja kulut, varat ja velat sekä rahavirrat. Carve-out tilinpäätökset sisältävät myös tiettyjä Cramo-emoyhtiön ja Cramo Services AB:n tuottoja, kuluja, varoja, velkoja ja rahavirtoja, jotka joko siirretään Adapteolle tai jotka on kohdistettu Adapteolle näiden carve-out tilinpäätösten laatimista varten.

Nämä carve-out tilinpäätökset eivät välttämättä kuvaa sitä, millainen liiketoimintojen yhdistelty tulos ja taloudellinen asema olisivat olleet, jos Adapteo olisi ollut itsenäinen juridinen konserni 1.1.2016 alkaen ja olisi siten esittänyt erillisen konsernitilinpäätöksen vuosilta 2016-2018. Ne eivät myöskään välttämättä osoita, millaiset Adapteon tulos, taloudellinen asema tai rahavirrat olisivat tulevaisuudessa.

Carve-out tilinpäätökset on laadittu perustuen toiminnan jatkuvuuteen ja alkuperäisiin hankintamenoihin ellei asianomaisessa tilinpäätöksen laatimisperiaatteessa muuta mainita.

Adapteon carve-out tilinpäätöksiä laadittaessa on sovellettu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja ("IFRS"), ja niissä on otettu huomioon jäljempänä kohdassa "Carve-out tilinpäätöksiä laadittaessa sovelletut periaatteet" kuvatut periaatteet, joiden mukaisesti Adapteolle kuuluvat varat ja velat, tuotot ja kulut sekä rahavirrat on määritetty.

Koska IFRS ei sisällä ohjeistusta carve-out tilinpäätöksen laatimisesta, carve-out tilinpäätöksiä laadittaessa on sovellettu tiettyjä esitteisiin sisällytettävien historiallisten taloudellisten tietojen tuottamisessa yleisesti käytettäviä menettelyjä. Näiden menettelyjen soveltamista on kuvattu jäljempänä.

Carve-out tilinpäätökset esitetään tuhansina euroina, ellei muuta mainita. Kaikki esitetyt luvut on pyöristetty, mikä saattaa aiheuttaa yksittäisten lukujen summan poikkeamisen esitetystä yhteissummasta.

Näihin carve-out tilinpäätöksiin sisältyy seuraavien Adapteo-liiketoiminnan muodostavien juridisten yhtiöiden ja liiketoimintayksiköiden ("Adapteo-yhtiöt") taloudelliset tiedot:

- Adapteo Holding AB (aikaisemmin Nordic Modular Group Holding AB) tytäryrityksineen (yhdessä "Nordic Modular Group", "NMG") 31.10.2018 lähtien
- Adapteo GmbH (aikaisemmin Cramo Adapteo GmbH)
- Adapteo AB (aikaisemmin Cramo Adapteo AB)
- Adapteo Finland Oy (aikaisemmin Cramo Adapteo Oy) 1.6.2018 alkaen ja Cramo Finland Oy:öön sisältyvä Adapteo-liiketoiminta 1.1.2016-31.5.2018
- Adapteo AS (aikaisemmin Cramo Adapteo AS) 1.7.2018 alkaen ja Cramo AS:ään sisältyvä Adapteo-liiketoiminta 1.1.2016-30.6.2018
- Adapteo A/S (aikaisemmin Cramo A/S) 1.9.2017 alkaen ja Cramo A/S:ään sisältyvä Adapteo-liiketoiminta 1.1.2016-31.8.2017 (Cramo A/S juridiseen yhtiöön sisältyneestä koneiden ja laitteiden vuokrausliiketoiminnasta luovuttiin 31.8.2017)
- Adapteo-liiketoimintaan kohdistuvat varat, velat, tuotot ja kulut sekä rahavirrat jakautuvasta Cramo Oyj:stä ja Cramo Services AB:stä.

Seuraavassa osiossa kuvataan, miten Adapteon carve-out tilinpäätökset on laadittu.

1.4 Carve-out tilinpäätöksiä laadittaessa sovelletut periaatteet

Seuraavassa esitetään yhteenveto tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muista periaatteista, joita on sovellettu näitä carve-out tilinpäätöksiä laadittaessa.

Carve-out tilinpäätökset sisältävät kohdistettuja tuottoja, kuluja, varoja, velkoja ja rahavirtoja, jotka perustuvat johdon harkintaan, oletuksiin ja arvioihin jäljempänä kuvatulla tavalla. Merkittävimmät arviot, harkintaan perustuvat ratkaisut ja oletukset liittyvät tietyistä keskitetyistä tuotettavista palveluista aiheutuvien kulujen kohdistamiseen, kassanhallintaan ja rahoitukseen liittyviin kohdistuksiin, kauden verotettavaan tuloon perustuvien verojen ja laskennallisten verojen määrittämiseen sekä sijoitettuun omaan pääomaan.

Näin ollen Cramon johto katsoo, että carve-out -kohdistukset on tehty kohtuullisella perusteella mutta eivät välttämättä kuvaa niitä tuottoja ja kuluja, jotka olisivat syntyneet, jos Adapteo olisi ollut erillinen yhtiö ja laatinut oman konsernitilinpäätöksen esitettäviltä kausilta.

1.4.1 Konsernin sisäiset liiketapahtumat ja liiketoimet lähipiirin kanssa

Carve-out tilinpäätöksiin sisältyvien Adapteo-yhtiöiden väliset liiketapahtumat ja omaisuus- ja velkaerät on eliminoitu. Carve-out tilinpäätökset sisältävät Adapteon liiketapahtumat ja tase-erät. Aiemmin konsernin sisäisiksi liiketapahtumiksi katsotut liiketapahtumat muiden Cramo-konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa on käsitelty lähipiiriliiketoimina.

Cramo Oyj:n konsernin sisäiset saamiset Adapteo-yhtiöiltä ja velat Adapteo-yhtiöille, lukuun ottamatta kohdassa "Kassanhallinta ja rahoitus" kuvattuja konsernin sisäisiä lainasaamisia Adapteo-yhtiöiltä, on kohdistettu Adapteolle, mukaan lukien kyseisiin saamisiin ja velkoihin liittyvät rahoitustuotot ja -kulut.

Cramo-emo-yhtiön aiemmin omistamien Adapteon tytäryhtiöiden osakkeiden kirjanpitoarvo on kohdistettu Adapteolle. Tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoimiseen on käytetty hankintamenetelmää.

1.4.2 Sijoitettu oma pääoma

Adapteo ei ole aiemmin muodostanut erillistä juridista konsernia eikä esittänyt erillistä konsernitilinpäätöstä, ja näin ollen ei ole mielekäästä esittää osakepääomaa tai oman pääoman rahastojen erittelyä. Adapteon nettovarallisuutta edustaa yhdistellyssä taseessa Adapteoon sijoitettu oma pääoma, joka esitetään nimikkeellä "sijoitettu oma pääoma", ja joka koostuu kertyneistä muuntoeroista sekä sijoitetusta omasta pääomasta ja kertyneistä voittovaroista.

Adapteolle kohdistetun nettovarallisuuden muutokset esitetään erikseen yhdistellyssä sijoitetun oman pääoman muutoslaskelmassa rivillä "Oman pääoman ehtoiset liiketoimet Cramo-konsernin kanssa" ja yhdistellyssä rahavirtalaskelmassa rivillä "Oman pääoman ehtoinen nettorahoitus Cramo-konsernin kanssa", ja ne kuvastavat Cramo-konsernin ja Adapteon välistä sisäistä oman pääoman ehtoista rahoitusta esitettävien kausien aikana. Sen määrään vaikuttaa Adapteo-yhtiöille kohdistettu nettovarallisuus, joka koostuu Cramo Oyj:n, Cramo Services AB:n ja muiden Cramo-konsernin yritysten, jotka sisältävät sekä Adapteon että koneiden ja laitteiden vuokrausliiketoiminnan, kohdistetuista tuotoista ja kuluista, varoista ja veloista.

Nämä carve-out tilinpäätökset esitetään euroina, joka tulee olemaan Adapteon emoyhtiön, Adapteo Oyj:n toiminta- ja raportointivaluutta. Adapteo-yhtiöillä on myös muita toimintavaltuuksia. Kauden tuloksen ja oman pääoman muuntamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan sijoitetun oman pääoman yhteismäärään kuuluvaan erilliseen kertyneiden muuntoerojen erään, ja niiden muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä.

1.4.3 Keskitetysti tuotettavat palvelut

Cramo-konserni on historiallisesti tuottanut tytäryrityksilleen palveluja, kuten konsernin hallinto, rahoitus ja laskentatoimi, Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminnan hallinto, henkilöstöhallinto, yritysvaluuttasuoritukset, tietotekniikka, viestintä, kaluston hallinta sekä konsernin projektit ja kehittäminen. Keskitetysti tuotettavista palveluista on historiallisesti veloitettu Cramo-konsernin yrityksiltä kustannukset, jotka ovat syntyneet Cramo-konsernin yhtiöiden puolesta tuotetuista palveluista. Nämä historiallisesti veloitetut kustannukset on kohdistettu Adapteo-yhtiöille ja ne sisältyvät carve-out tilinpäätöksiin.

Cramo-emo-yhtiö ja Cramo Services AB ovat vastanneet myös Cramo-konsernin johtamisesta ja yleishallinnosta. Carve-out tilinpäätösten laatimista varten Adapteolle on kohdistettu osa Cramo-emo-yhtiön ja Cramo Services AB:n yhteisistä Cramo-konsernin johtamiseen ja yleishallintoon liittyvistä tuotto- ja kulueristä, joita ei ole historiallisesti kohdistettu tytäryrityksille. Tuotto- ja kuluerien kohdistaminen perustuu myyntiin tai tiettyihin tunnisteisiin, kuten projekteihin ja käyttäjiin, tai kohdistaminen perustuu henkilöstömäärään, ja johto katsoo näiden perusteiden olevan asianmukaisia.

Cramo-konsernissa vallinneet järjestelyt ovat vaikuttaneet näihin kohdistettuihin tuotto- ja kulueriin, ja ne eivät välttämättä kuvaa Adapteossa tulevaisuudessa vallitsevaa tilannetta.

1.4.4 Osakeperusteiset maksut

Adapteon avainhenkilöstö on historiallisesti osallistunut Cramon osakeperusteisiin kannustinohjelmiin. Carve-out-tilinpäätöksiin on kohdistettu tähän liittyen osuus Cramon kirjaamista henkilöstömenoista järjestelmiin osallistuneiden Adapteon työntekijöiden todellisen lukumäärän perusteella. Lisäksi carve-out tilinpäätöksiin on

kohdistettu osa Cramon konsernijohtoon liittyvistä osakeperusteisista maksuista osana edellä kohdassa 1.4.3 kuvattua keskitetysti tuotettujen palvelujen kohdistamista. Toteutuneiden menojen perusteella tehdyt allokoinnit eivät välttämättä kuvaa kuluja, joita aiheutuu tulevaisuudessa Adapteen avainhenkilöille jakautumisen jälkeen luotavista kannustinjärjestelmistä.

1.4.5 Kassanhallinta ja rahoitus

Kassanhallinta on keskitetty, ja Cramo-konsernin maksuvalmiustarpeita hallinnoidaan pääasiassa konsernitilejä käyttäen. Adapteen rahavarat koostuvat Adapteen juridisten yhtiöiden hallussa olevista käteisvaroista. Adaptee saa Jakautumisessa Cramo Oyj:n rahavaroista osan, joka vastaa Adapteen toimintoihin ja käyttöpääomatarpeisiin tarvittavaa määrää Jakautumisen toteutuessa. Näihin carve-out tilinpäätöksiin ei ole kohdistettu Cramo Oyj:n rahavaroja miltään osin.

Cramo-konsernin ulkopuolinen rahoitus on keskitetty, ja sitä hoitaa Cramo-emyhtiö. Tytäryhtiöiden tarvitsema käyttöpääoma on historiallisesti rahoitettu pääasiassa konsernin sisäisillä lainoilla konsernitilijärjestelyjen lisäksi. Adaptee-yhtiöiden (muiden kuin lokakuussa 2018 hankittujen NMG-yhtiöiden) konsernin sisäisen historiallisen rahoituksen vaikutusten kuvaamiseksi, sisäiset lainat Cramo-emyhtiöltä, konsernitilijärjestelyt mukaan lukien, on sisällytetty näissä carve-out tilinpäätöksissä rahoitusvelkoihin ja ne esitetään lähipiiri liiketoimina. Niiden Adaptee-yhtiöiden, jotka ovat aiemmin olleet osa Cramon juridisia yhtiöitä, konsernin sisäiset lainasaldot on kohdistettu Adapteeolle perustuen kunkin yhtiön historialliseen sitoutuneen pääoman suhdeluukuun. Lainoihin liittyvät korkotuotot ja -kulut on näissä carve-out tilinpäätöksissä määritetty perustuen Adapteen juridisten yhtiöiden suoraan kirjaamiin tai Adaptee-yhtiöille kohdistettuihin korkokuluihin. Jakautumisessa Cramo Oyj:n konsernin sisäiset lainasaamiset Adaptee-yhtiöiltä siirretään uudelle Adaptee Oyj:lle. Näin ollen nämä konsernin sisäiset saldot eliminoidaan Adapteen konsernitilinpäätöksestä kokonaisuudessaan Jakautumisen jälkeen.

Jakautuvan Cramo-emyhtiön ulkopuolinen velkarahoitus ja siihen liittyvät korkokulut, jotka ovat suoraan kohdistettavissa Adaptee-liiketoimintaan, sisältyvät carve-out tilinpäätöksiin jakautumissuunnitelman mukaisesti, ja ne koostuvat NMG:n hankintaan lokakuussa 2018 liittyvistä rahoitusjärjestelyistä. Lisäksi carve-out tilinpäätökset sisältävät muiden Adaptee-yhtiöiden olemassa olevat ulkoiset rahoitusjärjestelyt ja niihin liittyvät korkokulut.

Jakautumisen yhteydessä Adaptee Oyj:lle siirretään suoraan Adapteeolle kohdistuvien ulkopuolisten velkojen lisäksi tietty määrä Cramon ulkoisia velkoja jakautumissuunnitelman mukaisesti. Cramo on neuvotellut tärkeimpien rahoittajien kanssa ja saanut Adapteen rahoitusta koskevat sitoumukset, jotka koostuvat 400 miljoonan euron määräaikaishainasta ja 100 miljoonan euron rahoituslimiitistä, joita tullaan käyttämään Adapteeolle Jakautumisessa siirtyvien korollisten velkojen uudelleenrahoittamiseen ja yleisiin rahoitustarpeisiin. Carve-out tilinpäätöksiä ei ole oikaistu kuvastamaan Adapteeolle Jakautumisessa siirtyvää lisäosuutta Cramo Oyj:n veloista eikä saatujen rahoitussitoumusten vaikutuksia.

Lisäksi on huomattava, että carve-out tilinpäätöksiin sisältyvät rahoituskulut eivät välttämättä kuvaa sitä, millaiset rahoituskulut olisivat olleet, jos Adaptee olisi historiallisesti hankkinut rahoitusta itsenäisesti eivätkä nämä kulut välttämättä kuvaa Adapteen tulevia rahoituskuluja.

1.4.6 Johdannaiset

Cramon solmimat ulkoiset johdannais sopimukset on kohdistettu Adapteeolle, jos ne johtuvat välittömästi Adapteeosta. Carve-out tilinpäätöksiin kohdistetut johdannaisinstrumentit koostuvat NMG:n hankintaan liittyvistä valuuttaoptio-, swap- ja valuuttatermiinisopimuksista. Nämä järjestelyt on selvitetty vuoden 2018 aikana, ja niihin liittyvät tuotot ja kulut sisältyvät näihin carve-out tilinpäätöksiin.

1.4.7 Tuloverot

Adapteen juridiset yhtiöt ovat toimineet näissä carve-out tilinpäätöksissä esitetyillä tilikausilla erillisinä verovelvollisina. Näiden yhtiöiden carve-out tilinpäätöksiin sisältyvät verokulut sekä verovelat ja -saamiset perustuvat toteutuneeseen verotukseen.

Jotkin Adaptee-yhtiöistä ovat historiallisesti sisältyneet Cramon juridisiin yhtiöihin, joihin on sisältynyt myös muita kuin Adaptee-liiketoimintoja. Nämä Adaptee-yhtiöt eivät ole tehneet erillisiä veroilmoituksia. Näissä carve-out tilinpäätöksissä esitettävät verokulut on määritetty yhtiökohtaisesti ikään kuin Adaptee-yhtiöt olisivat erillisiä verotuskohteita pääasiallisissa toimintamaissaan. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvina veroina esitettävä määrä on kunkin yrityksen kyseistä tilikautta koskevan hypoteettisen erillisen veroilmoituksen perusteella maksettava tai takaisin saatava vero, ja se on kirjattu carve-out tilinpäätöksiin tilikauden verokuluksi ja liiketoimeksi osakkeenomistajien kanssa sijoitetun oman pääoman kautta. Tehtyään laskelman tilikaudelta maksettavasta tai takaisin saatavasta verosta Adaptee-yhtiö on kirjannut laskennalliset verot väliaikaisista eroista ja mahdollisista

käyttämättömistä tappioista, jotka se voisi vähentää hypoteettisessa veroilmoituksessaan. Väliaikaisista eroista aiheutuvat laskennalliset verot kirjataan, kun tällaisia väliaikaisia eroja esiintyy.

Muutokset, joita on tapahtunut Adapteen juridiseen yhtiöön liittyvissä käyttämättömissä verotuksellisissa tappioissa, jotka ovat syntyneet myydyssä kone ja laitevuokraus -liiketoiminnassa ennen sen myyntiä vuonna 2017, on kirjattu näissä carve-out tilinpäätöksissä sijoitetun oman pääoman kautta, koska niiden katsotaan olevan Cramo-konsernin tekemiä sijoituksia tai varojen jakamista sille.

Yhdistellyn rahavirtalaskelman erä "tuloverot" kuvastaa kaikkien carve-out yhtiöiden kauden verotettavaan tuloon perustuvia veroja, sillä ne katsotaan asianomaisen verokonsernin maksamiksi. Siltä osin, kun tällaisia veroja ei ole historiallisesti maksettu rahana, kyseisten varojen katsotaan olevan Cramo-konsernin tekemiä sijoituksia tai varojen jakamista sille, ja ne on katsottu suoritettavan välittömästi oman pääoman kautta. Tällainen oman pääoman kautta tapahtuva suorittaminen esitetään yhdistellyn rahavirtalaskelman rahoitus-osiossa erässä "Oman pääoman ehtoinen nettorahoitus Cramo-konsernin kanssa".

Yhdistellyssä tuloslaskelmassa esitettävät verokulut eivät välttämättä kuvaa tulevaisuudessa mahdollisesti syntyviä verokuluja.

1.4.8 Osakekohtainen tulos

Koska carve-out tilinpäätökset on laadittu carve-out -perusteisesti, millekään esitettävälle kaudelle ei ole mahdollista määrittää osakekohtaista tulosta. Adapteolla ei ole ollut osakepääomaa esitettävillä kausilla, eikä sille ole mahdollista kohdistaa osuutta Cramon liikkeessä olevista osakkeista. Lisäksi carve-out tilinpäätöksiin sisältyvät yhdistetyt tuloslaskelmatiedot eivät sisällä suunniteltuun Jakautumisen jälkeiseen velkarakenteeseen liittyviä rahoituskuluja ja hankitun NMG -liiketoiminnan tulos sisältyy 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta laadittuun carve-out tilinpäätökseen hankinta-ajankohdasta alkaen eli vain kahden kuukauden ajalta. Näistä syistä johtuen johto katsoo, ettei carve-out -tietojen perusteella lasketun osakekohtaisen tuloksen esittäminen kuvastaisi historiallista osakekohtaista tulosta oikealla tavalla. Näin ollen ei ole noudatettu IAS 33:n "Osakekohtainen tulos" vaatimusta osakekohtaisen tuloksen esittämisestä.

1.5 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Carve-out tilinpäätösten laatiminen on edellyttänyt johdolta arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka vaikuttavat näissä carve-out tilinpäätöksissä esitettäviin lukuihin ja liitetietoihin. Nämä arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut, jotka perustuvat historialliseen evidenssiin ja todennäköisiin tulevaisuutta koskeviin skenaarioihin, on arvioitu kunakin tilinpäätöspäivänä. Toteutuvat tulokset voivat poiketa näistä arvioista ja harkintaan perustuvista ratkaisuista.

Seuraaviin aiheisiin sisältyy erityisen paljon johdon tekemiä arvioita ja oletuksia:

Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot	Liitetieto
Carve-out tilinpäätöksiä laadittaessa sovelletut periaatteet	1.4
Osakeperusteiset maksut	7
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen kirjaaminen	10
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden taloudelliset vaikutusajat ja arvostaminen	11
Yrityskauppojen ehdollisen kauppahinnan ja hankittujen nettovarojen käyvät arvot	12
Arvon alentumistestauksessa käytetyt keskeiset oletukset	13
Vuokra-ajan määrittäminen rahoitusleasingosimuksissa, joissa Adapteo on vuokralle antaja	21

TOIMINNAN TULOS

Tämä osio keskittyy Adapteen liiketoiminnan tulokseen. Tämän osion liitetiedot antavat tietoa Adapteen liiketoiminnan tuloksen eri osatekijöistä, työsuhde-etuuksista, liiketoiminnan muista kuluista, rahoitustuotoista ja – kuluista sekä veroista.

2. Segmenttiraportointi

Adapteo tarjoaa korkealuokkaisten siirtokelpoisten tilojen vuokrausta ja vuokraukseen liittyviä palveluja. Adapteen liiketoiminta ja kannattavuus raportoidaan yhtenä toimintasegmenttinä. Tämä vastaa tapaa, jolla raportoidaan sisäisesti ja miten Cramon konsernin johto Adapteen ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä tekee operatiiviset päätökset resurssien kohdistamisesta ja arvioi tuloksellisuutta.

Adapteolla on toimintoja viidessä eri maassa. Päämarkkina-alueet ovat Ruotsi ja Suomi, joiden osuus liikevaihdosta oli yli 73 % vuonna 2018, 74 % vuonna 2017 ja 76 % vuonna 2016.

Liikevaihto* maittain

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Suomi	36 963	34 337	33 146
Ruotsi	74 461	59 636	56 980
Norja	7 350	7 531	7 076
Tanska	18 725	13 810	11 982
Saksa	14 489	11 325	9 148
Yhteensä	151 988	126 638	118 332

*Liikevaihto on esitetty asiakkaan sijainnin mukaan.

Varat* maittain

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Suomi	93 062	90 239	89 004
Ruotsi	441 290	156 191	144 927
Norja	16 037	13 071	12 337
Tanska	47 100	42 606	31 889
Saksa	34 825	31 512	19 223
Yhteensä	632 314	333 619	297 380

*Pitkäaikaiset varat pois lukien laskennalliset verosaamiset ja lainasaamiset on esitetty varojen sijainnin mukaan.

3. Myyntituottojen lähteet

Liikevaihto

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto liikevaihdon jakautumisesta:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Vuokratuotot	99 966	84 627	77 460
Asennus ja muut palvelut	45 824	40 050	40 486
Uusien moduulien myynti	6 198	1 960	386
Liikevaihto yhteensä	151 988	126 638	118 332

Tuloutusajankohta:

Tuhatta euroa	2018
Tietynä ajankohtana luovutetut tavarat ja tuotetut palvelut	6 825
Ajan kuluessa tuotetut palvelut	45 196
Yhteensä	52 022

Adapteo tarjoaa siirtokelpoisia tilaratkaisuja, joita joko annetaan vuokralle tai myydään julkisen sektorin asiakkaille kuten kunnille ja yksityissektorin asiakkaille kuten teollisille ja yksityisille yrityksille. Liikevaihto sisältää tuotot siirtokelpoisten tilaratkaisujen vuokrauksesta, asennuksesta ja muista palveluista sekä uusien moduulien myynistä. Vuokratuotot kirjataan IAS 17:n mukaisesti, ja tuotot asennuksen ja muiden palveluiden myynistä sekä uusien moduulien myynistä kirjataan IFRS 15:n mukaisesti.

Vuokratuotot

Valtaosa Adapteen myyntituotoista koostuu tilapäisten siirtokelpoisten tilaratkaisujen vuokraamisesta sopimuksilla, joiden kesto vaihtelee tapahtumaliiketoiminnan käyttöön tapahtuvasta lyhytaikaisesta vuokrauksesta kuntien ja yksityisten asiakkaiden kanssa tehtäviin pitkäaikaisiin, useiden vuosien mittaisiin sopimuksiin. Tärkeimpiin asiakassegmentteihin kuuluvat koulut, päiväkodit, toimistot, terveys- ja sosiaalialan toimijat sekä näyttely- ja messutoiminta. Vuokratuottoja saadaan sekä siirtokelpoisista tilaratkaisuista, että niihin liittyvistä lisätarvikkeista.

Asennus ja muut palvelut

Asennus ja muut palvelut sisältävät lyhytaikaisia palveluja, jotka koskevat kuljetuksia sijaintipaikoille ja pois sieltä, moduulien kokoamista ja purkamista, räätälöintiä sekä muotoilua ja suunnittelua samoin kuin muita pienempiä palvelukomponentteja kuten kausiluonteisia palveluja vuokra-aikana. Siirtokelpoisten tilojen kokoamis- ja purkamispalvelujen kesto aika vaihtelee muutamista päivistä useaan kuukauteen. Muihin myyntituottoa kerryttäviin palveluihin kuuluu korjaus- ja huoltopalveluja.

Uusien moduulien myynti

Uusien moduulien myynti koostuu uusien siirtokelpoisten tilaratkaisujen myynistä. Adapteo tarjoaa siirtokelpoisia avaimet käteen -tilaratkaisuja sekä julkisen että yksityisen sektorin asiakkaille. Asiakkaat voivat joko ostaa siirtokelpoisen tilaratkaisun tai tehdä siitä pitkäaikaisen vuokrasopimuksen, johon sisältyy optio tilaratkaisun ostamiseen vuokra-ajan päätyttyä. Uusien moduulien myynti sisältää myös rahoitusleasingsopimuksen kriteerit täyttävien vuokrasopimusten yhteydessä kirjatun myynnin. Rahoitusleasingsopimukseen liittyvät korkotuotot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, joista on tarkempia tietoja liitetiedossa 4.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Tulouttaminen vuonna 2018

IAS 17 Vuokrasopimukset

Operatiivisista vuokrasopimuksista saatavat vuokratuotot kirjataan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Osa Adapteen liiketoiminnasta sisältää valmistaja/vuokralle antaja -järjestelyjä. Vuokrasopimukset, joiden mukaan omistamiseen liittyvät riskit ja edut siirtyvät kaikilta olennaisilta osin vuokralle ottajalle, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Valmistajan/vuokralle antajan tekemä rahoitusleasingsopimus kerryttää kahdentyyppisiä tuottoja: vuokra-aikana kertyvät rahoitustuotot (kts. tilinpäätöksen laatimisperiaate liitetiedossa 21) sekä vuokralle annetun omaisuuserän myyntiä vastaava voitto tai tappio. Myynti tuloutetaan, kun omaisuuserän omistamiseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet asiakkaalle. Kirjattava myyntituotto on omaisuuserän käypä arvo tai markkinakorkoa käyttäen laskettu vähimmäisvuokrien nykyarvo sen mukaan, kumpi niistä on pienempi. Myyntyä suoritteita vastaava kulu on vuokralle annetun omaisuuserän hankintameno (tai siitä poikkeava kirjanpitoarvo) vähennettynä mahdollisen takaamattoman jäännösarvon nykyarvolla. Rahoitusleasingsopimuksista saatavat rahoitustuotot kohdistetaan vuokra-ajan tilikausille siten, että omaisuuserän korkoprosentti on kullakin kaudella samansuuruinen, ja ne esitetään liiketoiminnan muina tuottoina.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista

Standardia IFRS 15 – Myyntituotot asiakassopimuksista on sovellettu näissä carve-out tilinpäätöksissä 1.1.2018 alkaen. Standardi korvasi aiemman IAS 18 tuloutusstandardin-. Uuden standardin käyttöönotto on johtanut kokoamis- ja purkamispalveluihin liittyvien palvelutuottojen hieman aikaisempaan tulouttamiseen. Sopimuksiin perustuvat varat ja velat esitetään uuden standardin seurauksena taseessa nettoposition mukaisesti.

Adapteon vuokrasopimukseen sisältyy sekä vuokrasopimuskomponentteja että palvelukomponentteja. Asennus ja muut palvelut käsitellään myyntituotoina IFRS 15:n mukaisesti. IFRS 15:n soveltamiseen liittyen tehtäviin harkintaan perustuviin ratkaisuihin kuuluu transaktiohinnan jaottelu vuokratuoton ja asennukseen ja muihin palveluihin liittyvän myynnin kesken suhteellisten erillishintojen perusteella.

Siirtokelpoisten tilojen tai muiden kohteiden kokoamisen ja siihen liittyvien kuljetusten katsotaan yleensä olevan asiakkaalle annettu yhdistetty lupaus, ts. yksi suoritevelvoite, samoin kuin purkaminen ja siihen liittyvät kuljetukset ovat yksi suoritevelvoite. Muut vuokraukseen liittyvät palvelut ovat erillisiä suoritevelvoitteita.

Transaktiohintaa on sen vastikkeen kokonaismäärä, johon yritys odottaa olevansa oikeutettu asiakkaalle luovutettuja tavaroita tai tuotettuja palveluja vastaan, lukuun ottamatta kolmansien osapuolten puolesta kerättäviä määriä (ALV). Kokonaisvastikkeeseen saattaa sisältyä muuttuvaa vastiketta, esimerkiksi vuosialennuksia, jotka katsotaan osaksi kokonaisvastiketta vain siltä osin kuin on erittäin todennäköistä, ettei myyntituottoja peruuteta myöhemmin. Joissakin asiakassopimuksissa Adapteosta aiheutuvaan viiveeseen liittyy sanktiona rangaistusmaksu, joka muodostaa muuttuvan vastikkeen. Rangaistusmaksua ei kuitenkaan alun perin oteta transaktiohinnassa huomioon muuttuvana vastikkeena, koska viiveestä aiheutuva rangaistusmaksu on sopimuksen solmimisajankohdalla erittäin epätodennäköinen. Baked-in-tyyppisissä sopimuksissa transaktiohintaa oikaistaan myös rahoituskomponentilla, ts. maksujen ajoituksesta syntyy merkittävää rahoitushyötyä joko myyjäosapuolelle tai asiakkaalle ja sen katsotaan olevan merkittävä. Yleensä näiden rahoituskomponenttien katsotaan olevan ajan kuluessa epäolennaisia, eikä niitä kohdisteta transaktiohintaan. Tällaisissa sopimuksissa kokoaminen ja purkaminen laskutetaan osana kuukausivuokria sopimuksen koko kestoajaksi, ja ne erotetaan erillisiksi sopimukseen perustuviksi omaisuuseriksi ja veloiksi, koska ne liittyvät eri suoritevelvoitteisiin.

Transaktiohintaa kohdistetaan kullekin sopimusvelvoitteelle pääasiassa niiden havainnoitavissa olevien erillismyyntihintojen perusteella. Adapteon liiketoiminta perustuu yhdistettyyn hinnoitteluun ja toimituksiin, ja näin ollen alennus jaetaan tasan kaikkien erien kesken.

Tuotot asennuksesta ja muista palveluista kirjataan ajan kuluessa, kun Adapteo täyttää suoritevelvoitteen tuottamalla palvelun asiakkaalle. Pääsääntöisesti Adapteo täyttää suoritevelvoitteet ajan kuluessa sinä aikana, jolloin palveluja tuotetaan. Siirtokelpoisia tiloja koskevien vuokrasopimusten kestoajan alussa ja lopussa tapahtuvista kokoamis- ja purkamispalveluista saatavat tuotot kirjataan ajan kuluessa. Suoritevelvoitteen täyttymisaste määritetään vertaamalla toteutuneita menoja kokonaismenoihin. Muut lyhytaikaiset vuokraukseen liittyvät palvelut kirjataan, kun palvelu on tuotettu kokonaan, sillä aika, jonka kuluessa määräysvalta siirtyy asiakkaalle, on suhteellisen lyhyt.

Tuotot uusien moduulien myynnistä kirjataan, kun tavaroita tai palveluita koskeva määräysvalta siirtyy asiakkaalle joko ajan kuluessa tai tietynä ajankohtana. Uusien ja käytettyjen koneiden ja laitteiden myynti muodostaa yhden suoritevelvoitteen, johon sisältyy joko yksi tai useampi komponentti, kuten suunnittelu- ja räätälöintitoimenpiteitä.

Tulouttaminen vuosina 2016-2017

IAS 18 Tuotot / IAS 11 Pitkäaikaishankkeet

Adapteon liikevaihto koostuu pääasiassa siirtokelpoisten tilojen vuokrauksesta ja asennuksesta ja muista palveluista saatavista tuotoista. Asennukseen ja muihin palveluihin kuuluu erityisesti kokoamis-, purkamis- ja kuljetuspalveluja sekä rakennuspaikkaolosuhteiden hallintaan ja huoltoon liittyviä palveluja. Tuotteiden ja palvelujen myynti kirjataan käypään arvoon vähennettynä välillisillä veroilla, alennuksilla ja ulkomaan rahan määräisestä myynnistä aiheutuvilla valuuttakurssivaikutuksilla.

Adapteon liiketoimintaan kuuluu siirtokelpoisten tilaratkaisujen vuokrausta ja vuokraukseen liittyviä palveluja. Tuotot siirtokelpoisten tilojen vuokrauksesta kirjataan IAS 17:n (vuokrasopimuksia koskeva standardi) mukaisesti. Siirtokelpoisten tilojen vuokraus tuloutetaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Asennus ja muut palvelut (kokoaminen, räätälöinti, kuljetus) tuloutetaan IAS 18 -standardin mukaisesti, kun palveluja koskeva määräysvalta siirtyy asiakkaalle joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana.

Projekteja saatetaan tarjota asiakkaalle pakettihintaan tai erikseen palveluina ja vuokrauksena. Projekteista saatavat tuotot on joka tapauksessa kohdistettava palvelulle (kokoaminen, räätälöinti, kuljetus) ja vuokraukselle perustuen riippumattomien osapuolten välillä toteutuviin markkinahintoihin. Palveluiden tavoitekatte on eri suuruinen kuin vuokrauksen, sillä vuokratuottojen saaminen edellyttää pääomaa. Liiketoiminnan

palvelukomponentit toimivat yleensä luontaisesti pienemmillä katteilla kuin vuokrauskomponentit (sama tuotto sijoitukselle).

IFRS 15:n vaikutukset tilikaudella 2018 verrattuna aiempiin standardeihin

IFRS 15:n käyttöönotosta aiheutuvat vaikutukset esitetään liitetiedossa 29. IFRS 15:tä sovellettaessa valittiin siirtymämenettely, jonka mukaan otettiin huomioon kertynyt vaikutus, ja näin ollen vertailutietoja ei ole oikaistu. Adapteen myyntituotot koostuvat pääasiassa IAS 17:n mukaisesti kirjattujen vuokratuottojen lisäksi asennuksesta ja muista palveluista saatavista tuotoistasekä uusien moduulien myynnistä.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto IFRS 15:n käyttöönoton vaikutuksesta Adapteen tilinpäätökseen:

Tuhatta euroa	Raportoitu 31.12.2018	IFRS 15:n vaikutus	Aiempien standardien mukaiset luvut
Yhdistelty tase			
Myyntisaamiset ja muut saamiset	55 585	3 202	58 787
Sijoitettu oma pääoma	214 627	-255	214 372
Ostovelat ja muut velat	68 330	-2 947	65 383
Yhdistelty tuloslaskelma			
Liikevaihto	151 988	2 947	154 935
Materiaalit ja palvelut	-57 004	-2 947	-59 951
Voitto ennen veroja	25 891		25 891
Tilikauden voitto	20 913		20 913

IFRS 15:n mukaan vaadittavat sopimuksiin perustuvat tase-erät

Seuraavassa taulukossa esitetään tietoja asiakassopimuksista aiheutuvista saamisista sekä sopimuksiin perustuvista omaisuuseristä ja veloista. Sopimuksiin perustuvat velat koostuvat asiakassopimuksista saaduista ennakkomaksuista, sillä laskutus tapahtuu usein etukäteen verrattuna sopimukseen sisältyvien suoritevelvoitteiden täyttymiseen.

Tuhatta euroa	31.12. 2018
Myyntisaamiset	33 350
Asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät	14 280
Asiakassopimuksiin perustuvat velat	24 429

Myyntisaamisiin sisältyy saamia IAS 17:n ja IFRS 15:n mukaan kirjatusta myyntituotoista. Sopimuksiin perustuvat velat sisältävät ennakkomaksuja IAS 17:n ja IFRS 15:n mukaisesti käsitellyistä sopimuksista. Sopimuksiin perustuvat omaisuuserät sisältävät kirjaamattomia tuottoja osittain suoritetuista kokoamiseen liittyvistä suoritevelvoitteista ja osittain suoritetuista omaa valmistustoimintaa sisältävistä projekteista. Näistä eristä on lisätietoja liitetiedoissa 16 ja 17.

Saamisissa, sopimukseen perustuvissa omaisuuserissä ja sopimukseen perustuvissa veloissa tapahtuneet merkittävät muutokset tilikauden aikana ovat seuraavat:

Tuhatta euroa	Sopimukseen perustuvat omaisuuserät	Sopimukseen perustuvat velat
1.1.2018	11 497	17 250
Kirjatut myyntituotot, jotka kauden alussa sisältyivät sopimukseen perustuviin velkoihin		-8 699
Lisäykset, jotka johtuvat maksuaikataulujärjestelyjä sisältävistä uusista asiakassopimuksista, vähennettynä tilikaudella kirjatulla myyntituotoilla	9 898	15 878
Siirrot kauden alussa kirjatusta sopimukseen perustuvista omaisuuseristä myyntisaamisiin	-10 534	
Valmistusasteen muutoksista johtuvat lisäykset	2 947*	
Liiketoimintojen yhdistämiset	472	
Sopimukseen perustuvien omaisuuserien arvon alentuminen		
31.12.2018	14 280	24 429

* Vuonna 2018 kirjatut myyntituotot aiemmilla tilikausilla täytetyistä (tai aiemmin täytetyistä) suoritevelvoitteista johtuvat pääosin muutoksista vuokraukseen liittyvien kokoamispalvelujen valmistusastetta koskevassa arvioissa.

Asiakasta laskutetaan tyypillisesti 14-60 päivän maksuajalla, kun palvelu on tuotettu tai tuote toimitettu. Osa kokoamis- ja purkamispalvelujen myyntituotoista laskutetaan etukäteen. Vuokrauspalvelut laskutetaan yleensä saman kuukauden aikana kuin suoritevelvoite täytetään tai yhden kuukauden verran etukäteen. Sopimukseen perustuvat omaisuuserät liittyvät pääasiassa asiakassopimuksista johtuviin osittain täytettyihin suoritevelvoitteisiin tai maksujärjestelyihin. Niiden mukaan asiakas saa maksaa toteutuneet kokoamispalvelut vuokra-ajan kuluessa kuukausittaisina erinä. Sopimukseen perustuvat velat koostuvat asiakkailta saaduista ennakkomaksuista. Nettomääräinen sopimukseen perustuva omaisuuserä kirjataan, kun toteutuneesta asennuspalvelusta johtuvasta täytetystä suoritevelvoitteesta sovittu maksuaikataulu ja tulevasta purkamispalvelusta johtuva suoritevelvoite liittyvät samaan asiakassopimukseen.

Jäljellä oleville suoritevelvoitteille kohdistettu transaktiohintaa

Seuraava taulukko sisältää myyntituotot, jotka odotetaan kirjattavan tulevaisuudessa ja jotka liittyvät suoritevelvoitteisiin, jotka ovat tilinpäätöspäivänä täyttämättä kokonaan tai osittain, mukaan lukien IAS 17:n mukaiset tuotot.

Tuhatta euroa	2019	2020 & myöhemmin
Vuokratuotot	111 429	89 141
Asennus ja muut palvelut	28 123	22 139
Yhteensä	139 552	111 280

Edellä esitetyt luvut sisältävät kaikki asiakassopimuksista saatavat vastikkeet, lukuun ottamatta IFRS 15:n kappaleen 121 mukaista käytännön apukeinoa. Sen vuoksi Adapteo ei esitä tietoja sellaisista jäljellä olevista suoritevelvoitteista, joiden alkuperäinen odotettavissa oleva voimassaoloaika on enintään yksi vuosi.

4. Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät pääosin käytettyjen siirtokelpoisten tilojen nettomyyntivoittoa ja korkotuottoja rahoitusleasingasumisista.

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Käytettyjen siirtokelpoisten tilojen nettomyyntivoitot	847	776	1 739
Korkotuotot rahoitusleasingasumisista	200		
Vakuutuskorvaukset	130	154	30
Palvelumaksutuotot		1 182	204
Muut tuotot	392	116	304
Yhteensä	1 569	2 229	2 277

5. Materiaalit ja palvelut

Materiaalit ja palvelut sisältävät vuokrattaviin siirtokelpoisiin tiloihin liittyviä kuluja kuten vuokrattuja kalusteita ja tarvikkeita, ylläpito- ja korjauskuluja. Materiaalit ja palvelut sisältävät myös vuokrattavien siirtokelpoisten tilojen asennus- ja purkukustannuksia. Lisäksi materiaalit ja palvelut sisältävät myytyjä tavaroita vastaavia kustannuksia liittyen uusien siirtokelpoisten tilojen valmistukseen.

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Jälleenvuokrauksen kustannukset	-3 318	-2 262	-1 951
Tuotantoon liittyvät kustannukset*	-2 465	-1 277	-2
Korjaus- ja ylläpitokustannukset	-7 972	-8 127	-7 824
Ulkopuoliset palvelut**	-43 249	-38 701	-37 114
Yhteensä	-57 004	-50 366	-46 892

* Eivät sisällä työsuhte-etuuksista aiheutuvia kuluja

**Sisältävät pääasiassa asennus- ja purkukustannuksia.

6. Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät seuraavia kuluja:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Toimitilakulut	-3 687	-3 122	-2 347
Myynti ja markkinointi	-795	-829	-821
Hallinnon kulut	-12 821	-9 650	-7 947
Muut kulut	-2 227	-610	-494
Yhteensä	-19 531	-14 212	-11 610

Vuonna 2018 hallinnon kulut sisälsivät 2,6 miljoonaa euroa suoraa NMG:n hankintaan liittyviä transaktio- ja integraatiokuluja ja 1,4 miljoonaa euroa meneillään olevan Siirtokelpoiset tilat –liiketoiminnan eriyttämisen valmisteluun liittyviä kuluja. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät tilintarkastajan palkkiot on eritelty liitetiedossa 28.

7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja muut henkilöstökulut ovat seuraavat:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Palkat ja palkkiot	-14 348	-11 780	-10 226
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet ¹⁾	-517	-321	-63
Osakeperusteiset maksut ²⁾	-369	-535	-520
Sosiaaliturvasta aiheutuvat kulut	-2 624	-1 872	-1 726
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-1 961	-1 103	-1 040
Total	-19 819	-15 611	-13 574

¹⁾ Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet liittyen osakeperusteisiin maksuihin, 196 tuhatta euroa vuonna 2017 ja 38 tuhatta euroa vuonna 2016 esitetään rivillä "Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet".

²⁾ Osakeperusteiset maksut sisältävät kulut sekä Adapteon henkilöstölle suunnatuista osakepalkkiojärjestelmistä sekä sen osan Cramo-konsernin johdon osakepalkkiojärjestelmästä, joka on allokoitu carve-out tilinpäätöksiin keskitettyjen palveluiden allokaation perusteella. Erittely on esitetty jäljempänä osakeperusteisten maksujen yhteydessä.

	2018	2017	2016
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä	187	158	140

Työsuhde-etuudet koostuvat pääasiassa palkoista, sosiaaliturvakuluista, osakeperusteisista maksuista ja muista palkkioista, eläkekuluista ja luontoiseduista. Luontoisedut sisältävät henkilöstölle tarjotut työterveyspalvelut, auto- ja puhelinedut sekä muita luontoisetuja. Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 27.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate – Työsuhde-etuudet

Lyhytaikaiset etuudet

Lyhytaikaisia työsuhde-etuuksia ovat palkat, mukaan lukien luontoisedut sekä vuosiloma, joka odotetaan maksettavan 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöspäivästä. Lyhytaikaiset etuudet esitetään muissa veloissa, ja ne kirjataan tilinpäätöspäivään mennessä toteutuneesta työsuorituksesta ja arvostetaan määrään, joka odotetaan maksettavan velvoitteita täytettäessä.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet

Adapteolla on toimintamaiden ehtojen ja käytäntöjen mukaisia eläkejärjestelyjä.

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuusperustaisiksi tai maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä Adapteo suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yhteisölle. Adapteolla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuusperustaisia eläkejärjestelyjä. Kaikki Adapteon eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia järjestelyjä.

Osakeperusteiset maksut

Alla on kuvaus Cramon osakeperustaisista kannustinohjelmista ja niihin liittyvistä kuluista carve-out tilinpäätöksissä esitettävillä kausilla.

Osakeperustainen kannustinohjelma ja osakesäästöohjelma

Esitettävillä kausilla Cramo-konsernissa oli voimassa seuraavat osakepalkkiojärjestelmät ja One Cramo - osakesäästöohjelma. Cramon konsernijohdolle ja avainhenkilöille kohdentaman osakepalkkiojärjestelmän tavoitteena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön pitkän aikavälin arvon kasvattamiseksi ja sitouttaa avainhenkilöstöä yhtiöön. Cramo-konsernin johtoryhmälle ja avainhenkilöille suunnattujen osakepalkkiojärjestelmien tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuva palkkiojärjestelmä. One Cramo -osakesäästöohjelma on suunnattu yhtiön koko henkilöstölle. Henkilön osallistuminen osakepalkkiojärjestelmiin edellyttää sitä, että hän osallistuu myös One Cramo -osakesäästöohjelmaan.

Vuonna 2012 päätetty osakepalkkiojärjestelmä kattaa ansaintajaksot 2012, 2013 ja 2014 ja vuonna 2015 päätetty osakepalkkiojärjestelmä ansaintajaksot 2015, 2016 ja 2017. Lisäksi vuonna 2018 on päätetty yhdestä uudesta osakepalkkiojärjestelmästä, jossa on yksi ansaintajakso, vuosi 2018. Ansaintajaksoja seuraa kahden vuoden sitouttamisjakso, jonka jälkeen ansaitut palkkiot maksetaan osallistujille. Avainhenkilöiden osakejärjestelmien tavoitteet liittyvät Cramo-konsernin osakekohtaiseen tulokseen (EPS) ja oman pääoman tuottoon (ROE).

One Cramo -osakesäästöohjelmien tavoitteena on kannustaa Cramon työntekijöitä ryhtymään Cramon osakkeenomistajiksi sekä palkita heitä yrityksen tavoitteiden mukaisesta toiminnasta. Tavoitteena on myös vahvistaa yhteyttä Cramon osakkeenomistajien ja työntekijöiden välillä. Kuudes One Cramo -osakeohjelman säästökausi alkoi 2. lokakuuta 2017. Säästökauden aikana osallistujat voivat säästää 2-5 % bruttokuukausipalkasta. Kunkin säästökauden kaikkien säästöjen kokonaismäärä voi olla enintään 4 miljoonaa euroa. Säästöillä ostetaan osallistujille automaattisesti Cramon osakkeita markkinahintaan neljännesvuosittain tulosjulkistuksen jälkeen. Ohjelmaan osallistuva henkilö saa maksutta yhden lisäosakkeen kutakin kahta ostettua säästöosaketta kohden, jos hän omistaa säästökaudelta hankitut säästöosakkeet määrätyn omistusjakson päättymiseen asti. Lisäksi lisäosakkeiden saamisen edellytyksenä on osallistujan työsuhteen voimassaolo omistusjakson päättymiseen asti. Lisäosakkeet maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja.

Cramon osakepalkkiojärjestelmien keskeiset ominaisuudet

Alla olevassa taulukossa esitetään Cramon osakepalkkiojärjestelmien ja Adapteon henkilöstölle myönnettyjen osakkeiden tiedot raportoituilla kausilla.

	Osakepalkkiojärjestelmä 2012		Osakepalkkiojärjestelmä 2015			Osakepalkkiojärjestelmä 2018	One Cramo - osakesäästöjärjestelmä, 6 kpl
	Osakeallokaatio		Osakeallokaatio			Osakeallokaatio	Osakesäästö
Maksimiosakemäärä	1,000,000		1,000,000			238 500	
Järjestelmä	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2012-2018
Myöntämispäivät	15.04.2013	17.03.2014	14.04.2015	05.07.2016	19.05.2017	15.08.2018	24.02.2015 *) 24.02.2016 24.02.2017 24.02.2018
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa	9.21	13.82	16.47	17.25	24.28	15.15	18.90
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa	9.64	15.59	17.67	18.61	25.67	16.70	22.62
Ansaintajakson alkamispäivä	01.01.2013	01.02.2014	01.01.2015	05.07.2016	19.05.2017	15.08.2018	*) ko. päivänä
Ansaintajakson päättymispäivä	15.01.2016	31.01.2017	31.12.2015	31.01.2019	31.12.2020	16.01.2021	3 vuotta
Rajoitusjakson päättymispäivä	15.01.2016	31.02.2017	31.01.2018	31.01.2019	31.01.2020	16.01.2021	3 vuotta
Osakeallokaation muutokset 2016:							
Osakepalkkioiden määrä 1.1.2016	20,000	22,000	30,000				2,726
Kauden 2016 aikana myönnetyt				27,000			1,403
Kauden 2016 aikana menetetyt							-182
Kauden 2016 aikana vapautuneet	-20,000						
Osakepalkkioiden määrä 31.12.2016		22,000	30,000	27,000			3,947
2017:							
Osakepalkkioiden määrä 1.1.2017		22,000	30,000	27,000			3,947
Kauden 2017 aikana myönnetyt					14,800		1,470
Kauden 2017 aikana menetetyt				-2,000	-2,000		-73
Kauden 2017 aikana vapautuneet		-22,000					
Osakepalkkioiden määrä 31.12.2017			30,000	25,000	12,800		5,344
2018:							
Osakepalkkioiden määrä 1.1.2018			30,000	25,000	12,800		5,344
Kauden 2018 aikana myönnetyt						14,500	2,284
Kauden 2018 aikana menetetyt							-523
Kauden 2018 aikana vapautuneet			-30,000				
Osakepalkkioiden määrä 31.12.2018				25,000	12,800	14,500	7,105
Järjestelmän piiriin kuuluvien henkilöiden lukumäärä							
31.12. 2016		2	4	6			91
31.12.2017			4	5	4		124
31.12.2018				5	4	5	96
Ansaintakriteerien toteumaoletus, %	30,00%	14,00%	56,30%	87,50%	63,30%	73,45%	100,00%

Osakepalkkiojärjestelmistä kirjatut kulut

Alla olevassa taulukossa esitetään Adapteen henkilöstön¹⁾ osakepalkkiojärjestelmien kulut yllä esitettyjen myönnettyjen osakkeiden mukaisesti sekä carve-out tilinpäätöksissä Adapteolle allokoitua kulua osakepalkkiojärjestelmistä. Allokoidut kulut yhteensä sisältävät sen osan Cramon konsernijohdon osakepalkkiojärjestelmistä, joka on allokoitu Adapteolle osana keskitettyjen palveluiden kuluja, kuten on esitetty liitetiedossa 1.4.

Tuhatta euroa	Osakepalkkiojärjestelmä 2012		Osakepalkkiojärjestelmä 2015			Osakepalkkiojärjestelmä 2018	One Cramo - osakesäästöjärjestelmät, 6 kpl	Yhteensä
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2012-2018	
2016: Adapteen henkilöstön kulut ¹⁾		4	25	22			4	55
Adapteolle allokoitua kulua yhteensä	1	54	253	200			49	558
2017: Adapteen henkilöstön kulut ¹⁾			18	43	7		7	75
Adapteolle allokoitua kulua yhteensä			185	388	107		51	731
2018: Adapteen henkilöstön kulut ¹⁾			-4	13	14	3	8	34
Adapteolle allokoitua kulua yhteensä			-44	122	197	46	49	369

¹⁾ Adapteen henkilöstön kulut liittyvät henkilöihin, jotka siirtyvät uuteen Adapteoon Jakautumisessa.

Tilanteesta per 31.12.2018 arvio rahana maksettavasta osuudesta on 169 tuhatta euroa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Cramo-konsernilla on käytössä osakeperusteisina kannustinjärjestelminä osakepalkkiojärjestelmiä ja osakesäästöohjelmia. Osakepalkkiojärjestelmissä ansaintajaksoina ovat kalenterivuodet ja kohderyhmälle maksetaan asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta palkkiona yhtiön osakkeita. Osa palkkiosta maksetaan rahana, joka käytetään palkkiosta aiheutuviin veroihin ja veronluonteisiin maksuihin. Palkkiot maksetaan kohderyhmälle noin kahden vuoden kuluttua palkkion vahvistamisesta, jos työssäolovelvoite täyttyy. Sekä osakkeina että rahana maksettavien osuuksien käypä arvo määritetään palkkion myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi järjestelmän ansaintajaksolle. Vastaava muutos kirjataan omaan pääomaan. Kuluksi kirjattava määrä perustuu Cramo-konsernin arvioon tulevien osakkeina maksettavien etuuksien määrästä ansaintajakson lopussa. Ei markkinaperusteisten ehtojen (EPS-tavoite) vaikutuksia ei sisällytetä etuuksien käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden osakkeiden määrässä, joihin oletetaan syntyvän oikeus ansaintajakson lopussa. Cramo-konserni päivittää oletuksen lopullisesta osakkeiden määrästä jokaisena raportointipäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan yhdisteltyyn tuloslaskelmaan.

Osakesäästöohjelmassa konsernin henkilöstöllä on mahdollisuus säästää 12 kuukauden säästökauden aikana 2–5 % bruttokuukausipalkastaan ja säästetyllä määrällä ostetaan automaattisesti osallistujille yhtiön osakkeita markkinahintaan neljännesvuosittain tulosjulkistuksen jälkeen säästökauden aikana. Ohjelmaan osallistuva henkilö saa maksutta yhden lisäosakkeen kutakin kahta ostettua säästöosaketta kohden, jos hän omistaa säästökaudella hankitut säästöosakkeet määrätyn omistusjakson päättymiseen saakka. Lisäksi lisäosakkeiden saamisen edellytyksenä on osallistujan työsuhteen voimassaolo omistusjakson päättymiseen asti.

Ensimmäinen säästökausi alkoi 1.10.2012 ja sen palkkio-osakkeet maksettiin vuonna 2016. Lisäosakkeet maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahalla pyritään kattamaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Sekä omana pääomana maksettavat lisäosakkeet, että niihin liittyvä rahaosuus arvostetaan käypään arvoon säästöosakkeiden hankintahetkellä.

Vuoden 2018 alusta voimaan tullut IFRS 2:n muutos - Osakeperusteisten maksujen luokittelu ja arvostaminen - muutti rahana maksettavan osuuden käsittelyä molempien järjestelyiden osalta. Aiemmin rahana maksettava osuus kirjattiin velaksi kauden lopun käyvin arvoin, mutta 1.1.2018 alkaen molemmat järjestelyt käsitellään kuten

omana pääomana suoritettavat osakeperusteiset maksut ja kulu kirjataan osakkeiden bruttomäärällä, vaikka työntekijä saa osakkeiden nettomäärän ja Cramo maksaa verojen ja veronluontoisten maksujen määrän rahana. Siirtymähetkellä 1.1.2018 kirjattiin aiemmin velkana esitetty osuus omaan pääomaan.

Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot – Osakeperusteiset maksut

Osakepalkkiojärjestelmässä palkkio-osakkeiden käypä arvo määritetään osakkeen myöntämispäivän kurssin perusteella eikä siihen kohdistu siten arvionvaraisuutta. Sen sijaan osakesäästöohjelman palkkio-osakkeiden käyvän arvon määrittämiseen sisältyy oletuksia muun muassa tuleviin osinkotuottoihin sekä oman ja vieraan pääoman kustannukseen liittyen, mikä aiheuttaa epävarmuutta niiden käyvän arvon arvioinnissa.

8. Poistot ja arvonalentumiset

Aineettomat hyödykkeet sekä aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet esitetään taseessa vähennettyinä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla.

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Poistot rakennuksista	-319	-97	-173
Poistot vuokrattavista siirtokelpoisista tiloista	-20 546	-17 586	-14 551
Poistot vuokrattavista lisätarvikkeista	-4 154	-3 178	-2 750
Poistot muista koneista ja kalustosta	-372	-312	-584
Poistot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä	-25 391	-21 174	-18 058
Poistot ohjelmistoista ja muista aineettomista hyödykkeistä	-365	-298	-235
Yrityshankinnoista aiheutuneiden aineettomien hyödykkeiden poistot*	-741	-166	-48
Poistot aineettomista hyödykkeistä	-1 106	-464	-283
Poistot yhteensä	-26 498	-21 638	-18 341
Arvonalentumiset aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä	-1 392	-132	-4
Arvonalentumiset yhteensä	-1 392	-132	-4
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-27 890	-21 770	-18 345

*Hankintojen yhteydessä tehdyt aineettomien hyödykkeiden poistot kohdistuvat brändiin, asiakassuhteisiin ja kilpailukieltosopimuksiin.

Adapteolla oli 31.12.2018 päättyneellä tilikaudella uudelleenorganisoinnista johtuvia vuokrattavien siirtokelpoisten tilojen arvonalentumistappioita 1 392 tuhatta euroa.

Esitetyillä kausilla Adapteo ei ole kirjannut arvonalentumistappioita liikearvosta tai aineettomista hyödykkeistä. Poistoajat on esitetty liitetiedoissa 11 ja 13.

9. Rahoitustuotot ja -kulut

Seuraavassa kuvataan yhdisteltyyn tuloslaskelmaan sisältyvien rahoitustuottojen ja –kulujen osatekijät:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Korkotuotot	29	66	62
Valuuttakurssivoitot ¹⁾	1 346	2	10
Muut rahoitustuotot ²⁾	282	142	
Rahoitustuotot	1 657	210	72
Korkokulut lainoista Cramo-konsernilta	-1 821	- 1 781	-1 167
Korkokulut pankkilainoista, vaihtovelkakirjalainasta ja vakuudellisesta lainasta ³⁾	-1 450	-730	-829
Korkokulut rahoitusleasingsopimuksista	-16	-20	-56
Valuuttakurssitappiot ¹⁾	-1 602	-80	-10
Muut rahoituskulut	-178	-270	-171
Rahoituskulut	-5 066	-2 882	-2 233
Rahoituskulut, netto	-3 410	-2 672	-2 160

¹⁾ Vuonna 2018 valuuttakurssivoitoin sisältyy 1,2 miljoonan euron valuuttakurssivoitto ja valuuttakurssitappioihin -1,6 miljoonan euron valuuttakurssitappio liittyen NMG:n hankintahinnan valuuttakurssien suojaukseen.

²⁾ Muut rahoitustuotot, 282 tuhatta euroa vuonna 2018, ja 142 tuhatta euroa vuonna 2017, liittyvät vakuudellisen lainan jatkettuihin sopimusehtoihin sekä jäännösarvotakuuseen.

³⁾ Korkokulut pankkilainoista, vaihtovelkakirjalainasta ja vakuudellisesta lainasta –erä sisältää -591 tuhatta euroa vuonna 2018, -730 tuhatta euroa vuonna 2017 ja -829 tuhatta euroa vuonna 2016 kuluja, jotka johtuvat vakuudellisen lainan diskonttauksen purkamisen vaikutuksista.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Lainoihin liittyvät transaktiomenot kirjataan tulosvaikutteisesti kuluiksi efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Efektiivinen korko on korkokanta, jota käyttäen lainan odotettavissa olevana juoksuaikana suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi kyseisen rahoitusvelan nettokirjanpitoarvon suuruisiksi. Laskelma sisältää kaikki välittömästi järjestelyyn liittyvät sopimusosapuolten maksamat palkkiot ja transaktiomenot. Korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä, paitsi jos korkojen saaminen on epävarmaa. Tällöin korkotuotot kirjataan maksuperusteisesti. Rahoitustoiminnoista syntyvät valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin tai -kuluihin.

10. Verot

Tässä liitetiedossa selostetaan Adapteon tuloverokulut ja muut erät, jotka esitetään veroerinä carve-out tilinpäätöksissä. Laskennallisten verojen osuudessa esitetään tiedot odotetuista tulevista maksettavista veroista.

Tuloverot

Yhdistellyssä tuloslaskelmassa esitetyt tuloverot sisältävät kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennallisten verojen muutokset, ja ne jakautuvat seuraavasti:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-1 189	-3 342	-3 781
Edellisten kausien verot	-455		-1
Laskennallisten verojen muutos	-3 335	-1 985	-2 274
Yhteensä	-4 978	-5 327	-6 056

Efektiviisen verokannan täsmäytys

Tuloslaskelman verokulun ja Suomen 20 %:n (kaikkina esitettyinä kausina) verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Voitto ennen veroja	25 891	24 236	28 028
Vero laskettuna kotimaan yhtiöverokannalla	-5 178	-4 847	-5 606
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavat verokannat +/-	-170	-123	-370
Edellisten tilikausien verot	-455		-1
Verokantojen muutos	545		
Verovapaat tulot		155	10
Vähennyskelvottomat kulut	-65	-178	-30
Osakeperusteiset maksut		6	-27
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	301	16	43
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden kirjaus	45		
Tilikauden tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista		-267	
Muut erät		-88	-76
Tuloverot tuloslaskelmassa	-4 978	-5 327	-6 056
Konsernin efektiivinen verokanta, %	19.2	22.0	21.6

Laskennalliset verot

Yhdistellyssä taseessa 31.12. esitetyt laskennalliset verosaamiset ja -velat:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Laskennalliset verosaamiset	3 109	2 514	1 567
Laskennalliset verovelat	43 138	23 618	23 028
Laskennalliset verovelat (netto)	40 030	21 104	21 461

Muutokset laskennallisissa verosaamisissa ja -veloissa tilikauden 2018 aikana:

Tuhatta euroa	1.1.2018	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Yritys- hankinnat	Kurssiero t	31.12.201 8
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut tappiot	1 698	268		6	1 972
Negatiivinen poistoero		-93	816	-85	638
Rahoitusleasing	63	-111		48	
Sisäisen katteen eliminointi	547	-114			433
Muut väliaikaiset erot	206	-140			66
Yhteensä	2 514	-190	816	-31	3 109
Laskennalliset verovelat					
Poistoero	22 067	3 039	5 228	-1 093	29 241
Rahoitusleasing	1 201	115		-13	1 303
Varojen arvostaminen käypään arvoon hankituissa liiketoiminnoissa	350	-253	12 101	277	12 475
Muut väliaikaiset erot	0	244	15	-141	118
Yhteensä	23 618	3 145	17 344	-970	43 138
Laskennalliset verovelat	21 104	3 335	16 528	-938	40 030

Muutokset laskennallisissa verosaamisissa ja -veloissa tilikauden 2017 aikana:

Tuhatta euroa	1.1.2017	Kirjattu tulosvaikutteisest i	Kirjattu sijoitettuu n omaan pääomaan	Kurssiero t	31.12.201 7
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut tappiot	799	-794	1 695	-2	1 698
Rahoitusleasing	95	-32			63
Sisäisen katteen eliminointi	674	-127			547
Muut väliaikaiset erot		206			206
Yhteensä	1 568	-747	1 695	-2	2 514
Laskennalliset verovelat					
Poistoero	21 551	1 100		-584	22 067
Rahoitusleasing	1 064	182		-45	1 201
Varojen arvostaminen käypään arvoon hankituissa liiketoiminnoissa	414	-64			350
Muut väliaikaiset erot		20		-20	
Yhteensä	23 029	1 237		-648	23 618
Laskennalliset verovelat (netto)	21 461	1 984	-1 695	-647	21 104

Muutokset laskennallisissa verosaamisissa ja -veloissa tilikauden 2016 aikana:

Tuhatta euroa	1.1.2016	Kirjattu tulosvaikutteisest i	Kirjattu sijoitettuu n omaan pääomaan	Kurssiero t	31.12.201 6
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut tappiot	1 453	-637	-17		799
Rahoitusleasing	126	-31			95
Sisäisen katteen eliminointi	786	-112			674
Yhteensä	2 365	-780	-17		1 567
Laskennalliset verovelat					
Poistoero	20 871	1 416		-736	21 551
Rahoitusleasing	906	215		-58	1 064
Varojen arvostaminen käypään arvoon hankituissa liiketoiminnoissa	459	-46			414
Muut väliaikaiset erot	5	-91		85	-1
Yhteensä	22 241	1 494		-709	23 028
Laskennalliset verovelat (netto)	19 877	2 274	17	-709	21 461

Laskennallinen verosaaminen on kirjattu tytäryhtiöiden verotuksellisista tappioista siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että niitä voidaan hyödyntää tulevia verotettavia tuloja vastaan.

Adapteon tanskalaisella Cramo A/S yhtiöllä on käyttämättömiä verotuksellisia tappioita, jotka ovat syntyneet pääasiassa Tanskan kone- ja laitevuokraustoiminnoista ennen niiden myyntiä vuonna 2017. Muutokset Cramo A/S:n laskennallisissa verosaamisissa liittyen käyttämättömiin verotappioihin, jotka ovat syntyneet myydystä kone- ja laitevuokraus -liiketoiminnasta, on kirjattu sijoitettuun omaan pääomaan, koska niiden on katsottu olevan Cramo-konsernin tekemiä sijoituksia Adapteoon.

Adapteo ei ole kirjannut laskennallista verosaamista 545 tuhatta euroa vuonna 2018, 329 tuhatta euroa vuonna 2017 ja 1 464 tuhatta euroa vuonna 2016 Cramo A/S:n verotappioista. Nämä verotukselliset tappiot eivät vanhene.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi kun ne liittyvät suoraan omaan pääomaan tai muihin laajan tuloslaskelmaan eriin kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, jos se johtuu omaisuuserän tai velan alkuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen, eikä liiketapahtuma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon. Tytäryhtiöihin ja yhteisyrityksiin tehdyistä sijoituksista kirjataan laskennallinen vero, paitsi kun konserni pystyy määräämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan eikä väliaikainen ero todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin perustuvista oikaisuista.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja, tai verokantoja, jotka on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot – Laskennallisten verosaamisten ja –velkojen kirjaaminen

Adapteo on verotuksen kohteena useissa maissa. Adapteon tuloveron määrittäminen vaatii merkittäviä arvioita ja harkintaa. Adapteo arvioi veroilmoitusten mukaista verotuksellista asemaa tilanteissa, joissa sovellettava verolainsäädäntö jättää tilaa tulkinnalle. Tarvittaessa kirjattuja määriä oikaistaan veronsaajille odotettavissa olevien maksujen mukaisesti.

Johdon harkintaa tarvitaan arvioimaan, kirjataanko tiettyjä laskennallisia verosaamisia ja -velkoja taseeseen. Laskennallinen verosaaminen kirjataan vain, kun pidetään todennäköisenä, että ne tullaan hyödyntämään, mikä riippuu verotettavan tulon kerryttämisestä tulevaisuudessa. Oletukset verotettavan tulon kerryttämisestä ovat riippuvaisia johdon arvioista tulevista rahavirroista. Arviot tulevista rahavirroista perustuvat johdon arvioihin muun muassa liikevaihdosta, liiketoiminnan kuluista, rahoituskuluista ja veroista. Adapteon kyky kerryttää verotettavaa tuloa riippuu myös tekijöistä, joita se ei pysty ohjaamaan, kuten yleinen taloustilanne, rahoitus, kilpailu ja sääntely. Näihin arvioihin ja oletuksiin kohdistuu riskejä ja epävarmuutta, jonka vuoksi on mahdollista, että muutokset olosuhteissa muuttavat odotuksia, jotka voivat vaikuttaa laskennallisten verosaamisten ja -velkojen taseeseen kirjattuun määrään ja väliaikaisten erojen määrään.

AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET, YRITYSHANKINNAT, AINEETTOMAT HYÖDYKKEET JA OSUUDET YHTEISYRITYKSISSÄ

Tämä osio antaa tietoja Adapteen aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä, yrityshankinnoista, aineettomista hyödykkeistä ja investoinneista yhteisyritykseen.

11. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Adapteen aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet koostuvat pääosin vuokrattavista siirtokelpoisista tiloista sisältäen moduulit, joita käytetään siirtokelpoisten tilojen vuokraussopimuksissa sekä vuokrattavista lisätarvikkeista. Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet koostuvat rakennuksista, kuten toimistoista ja tuotantolaitoksista, aktivoituista vuokrattujen toimitilojen perusparannusmenoista, muista koneista ja laitteista sisältäen tuotantokoneet, toimistolaitteet ja vuokratut hyödykkeet sekä keskeneräisistä hankinnoista.

Tuhatta euroa	Maa- alueet	Raken- nukset	Vuokrattavat siirto- kelpoiset tilat	Vuokrat- tavat lisä- tarvikkeet	Muut koneet ja kalusteet	Kesken- eräiset hankin- nat	Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet yhteensä
Hankintameno							
1.1.2018		1 621	395 540	55 202	6 958	929	460 251
Kurssierot		16	-6 024	-1 815	-145	-4	-7 973
Lisäykset		507	59 584	5 553	623	3 230	69 497
Yrityshankinnat	831	3 793	85 336	4 794	2 263	1 541	98 557
Vähennykset		-265	-18 726		-3	-401	-19 395
Siirrot erien välillä		208	-19	2 961	-2 359	-631	160
31.12.2018	831	5 879	515 691	66 695	7 336	4 664	601 097
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot							
1.1.2018		-1 168	-118 945	-36 999	-4 989		-162 100
Kurssierot		-14	2 477	1 365	88		3 915
Vähennykset		250	6 587	525	3		7 365
Poistot		-319	-20 546	-4 154	-372		-25 391
Arvonalentumistappiot			-1 392				-1 392
Siirrot erien välillä		-27	-685	-483	1 035		-160
31.12.2018		-1 278	-132 505	-39 746	-4 235		-177 763
Kirjanpitoarvo							
31.12.2018	831	4 602	383 186	26 949	3 101	4 664	423 334

Tuhatta euroa	Raken- - nukset	Vuokrattavat siirto- kelpoiset tilat	Vuokrattavat lisä- tarvikkeet	Muut koneet ja kalusteet	Kesken- eräiset hankinnat	Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet yhteensä
Hankintameno						
1.1.2017	2 126	347 684	51 591	7 118	-144	408 376
Kurssierot	-54	-6 721	-1 443	-122	-4	-8 344
Lisäykset	3	51 095	5 011	190	1 188	57 487
Yrityshankinnat		5 388	67			5 455
Vähennykset	-455	-2 140	-18		-111	-2 724
Siirrot erien välillä		234	-7	-227		
31.12.2017	1 621	395 540	55 202	6 958	929	460 251
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot						
1.1.2017	-1 172	-102 814	-34 898	-4 837		-143 721
Kurssierot	52	2 059	1 061	70		3 243
Vähennykset	49	-385	17			-318
Poistot	-97	-17 586	-3 178	-312		-21 174
Arvonalentumistappiot		-128	-1	-2		-132
Siirrot erien välillä		-92		92		
31.12.2017	-1 168	-118 945	-36 999	-4 989		-162 100
Kirjanpitoarvo						
31.12.2017	453	276 595	18 203	1 970	929	298 149

Tuhatta euroa	Raken- - nukset	Vuokrattavat siirto- kelpoiset tilat	Vuokrattavat lisä- tarvikkeet	Muut koneet ja kalusteet	Kesken- eräiset hankinnat	Aineelliset käyttöomaisuus- hyödykkeet yhteensä
Hankintameno						
1.1.2016	2 032	297 833	46 908	17 478	132	364 383
Kurssierot	37	-5 118	-1 584	-550		-7 215
Lisäykset	57	51 039	6 313	296	80	57 785
Yrityshankinnat		-6 067	-45	-108	-356	-6 577
Vähennykset		9 997		-9 997		
31.12.2016	2 126	347 684	51 591	7 118	-144	408 376
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot						
1.1.2016	-968	-87 465	-33 398	-9 178		-131 008
Kurssierot	-31	1 769	1 237	246		3 221
Vähennykset		2 011	13	105		2 128
Poistot	-173	-14 551	-2 750	-584		-18 058
Arvonalentumistappiot		-4				-4
Siirrot erien välillä		-4 574		4 574		
31.12.2016	-1 172	-102 814	-34 898	-4 837		-143 721
Kirjanpitoarvo						
31.12.2016	954	244 871	16 693	2 281	-144	264 656

Muut koneet ja kalusteet -erä sisältää vuosien 2018, 2017 ja 2016 lopussa rahoitusleasingsopimuksilla vuokralle otettuja hyödykkeitä seuraavasti:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Hankintameno	716	2 488	2 841
Kertyneet poistot	-34	-1 071	-1 117
Kirjanpitoarvo	682	1 417	1 724

Investointisitoumukset on esitetty liitetiedossa 25.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Hankintameno sisältää hankinnasta välittömästi aiheutuvat kustannukset. Liiketoimintojen hankinnan yhteydessä konsernin omistukseen siirtyneet aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Myöhemmin syntyneet menot sisällytetään hyödykkeen kirjanpitoarvoon tai kirjataan erillisenä hyödykkeenä vain, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä ja niiden hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti sille kaudelle, jona ne ovat toteutuneet.

Poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi tai vuokrattavaksi, toisin sanoen se on sellaisessa sijaintipaikassa ja kunnossa, että sitä pystytään käyttämään johdon tarkoittamalla tavalla. Omaisuuserienn jäänösarvoja, poistomenetelmiä ja arvioituja taloudellisia vaikutusaikoja arvioidaan jokaisen raportointikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään tasapoistot seuraavien arvioitujen taloudellisten vaikutusaikojen kuluessa:

Rakennukset	10-35 vuotta
Vuokrattavat siirtokelpoiset tilat	10-20 vuotta
Vuokrattavat lisätarvikkeet	3-10 vuotta
Muu koneet ja kalusteet	3-10 vuotta

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan pois taseesta luovutuksen yhteydessä tai silloin kun tulevaa taloudellista hyötyä ei ole odotettavissa sen käytöstä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja –tappiot määritetään vertaamalla luovutetun omaisuuserän kirjanpitoarvoa luovutustuloon ja ne kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin yhdistellyssä tuloslaskelmassa silloin kun omaisuuserästä luovutaan.

Omaisuuserien arvonalentuminen

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja muut aineettomat hyödykkeet (kts. liitetieto 13) arvioidaan arvonalentumisen varalta, jos tapahtumat tai olosuhteet viittaavat siihen, ettei niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä mahdollisesti ole kerrytettävissä. Arvonalentumistappiona kirjataan määrä, jolla hyödykkeen kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä suurempi käyttöarvo.

Omaisuuserät ryhmitellään arvonalentumisen arviointia varten alimmille tasoille, joilla rahavirrat ovat erikseen yksilöitävissä ja ovat pitkälti riippumattomia muiden omaisuuserien tai omaisuuseräryhmien kerryttämistä rahavirroista (rahavirtaa tuottavat yksiköt). Rahoitusvaroihin kuulumattomia varoja, liikearvoa lukuun ottamatta, joiden arvo on alentunut, tarkastellaan kunkin tilikauden lopussa sen varalta, olisiko arvonalentuminen mahdollisesti peruutettava.

Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot – Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden taloudelliset vaikutusajat ja arvostaminen

Poistot perustuvat johdon arvioihin hyödykkeiden jäänösarvosta, poistomenetelmistä ja hyödykkeiden taloudellisesta vaikutusajasta. Arviot saattavat muuttua teknologian kehittymisen, kilpailutilanteen muuttumisen,

markkinaolosuhteiden muutoksen ja muiden tekijöiden vaikutuksesta, ja tästä voi aiheutua muutoksia taloudellisiin vaikutusaikoihin ja yhdisteltyyn tuloslaskelmaan merkittävien poistojen määrään.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisia vaikutusaikoja tarkastellaan säännöllisesti ottamalla huomioon edellä mainitut tekijät ja muut relevantit tekijät.

Vuokrattavien siirtokelpoisten tilojen käyttöasteen optimointia ohjataan Adapteo-konsernin tasolla. Vuokrattavien siirtokelpoisten tilojen arvon testaaminen perustuu käyttöarvolaskelmiin, joissa huomioidaan moduulien siirtomahdollisuudet konsernin sisällä. Näiden laskelmien laadinta edellyttää arvioiden tekemistä.

12. Yrityshankinnat

2018 Nordic Modular Group Holding

Cramo tiedotti 26.6.2018, että yhtiö on allekirjoittanut sopimuksen koko Nordic Modular Group Holding AB:n ("NMG") ostosta Nalka Invest AB:n tytäryhtiö Strukturfonden HC11 AB:lta, sekä muilta vähemmistöosakkailta. Kaupan toteuttaminen edellytti Ruotsin kilpailuviranomaisen hyväksyntää, joka saatiin 4.10.2018. Cramo sai kaupan päätökseen lokakuun 2018 lopussa. Velaton kauppahinta oli noin 2,725 miljardia Ruotsin kruunua. Liikearvon ohella aineettomissa hyödykkeissä on identifioitu yrityshankinnan yhteydessä asiakassuhteita ja tavaramerkkejä. Jäljempänä olevassa taulukossa esitetään NMG-hankinnasta suoritettu kokonaisvastike sekä hankittujen varojen ja velkojen käyvät arvot hankintapäivänä.

Vuonna 1956 perustettu Nordic Modular Group on tunnettu toimija siirtokelpoisten tilojen pohjoismaisilla markkinoilla. Yhtiön päämarkkina-alue on Ruotsi, mutta sillä on toimintaa myös Norjassa, Tanskassa ja Suomessa. Yhtiöllä on noin 230 työntekijää. Nordic Modular Group palvelee kuntia, maakuntia sekä yksityisiä yrityksiä keskittyen ensisijaisesti kouluihin, päiväkodeihin, hoivakotiratkaisuihin ja toimistoihin. Yhtiö suunnittelee, valmistaa, myy ja vuokraa uudelleensijoitettavia rakennuksia kolmen tytäryhtiönsä Temporent AB:n, Nordic Modular Leasing AB:n ja Flexator AB:n kautta. Temporent vuokraa moduuliratkaisuja ja sen kalusto koostuu noin 6 500 moduulista. Yhtiön asiakaskunta on pääosin kuntia ja suuria yksityisiä yrityksiä. Nordic Modular Leasing vuokraa moduuliyksiköitä pääasiassa pitkäaikaisilla sopimuksilla. Flexator suunnittelee, valmistaa ja myy standardoituihin rakennusjärjestelmiin perustuvia siirtokelpoisia rakennuksia aina työmaatiloista laadukkaisiin tilaratkaisuihin.

Hankinta vahvistaa olemassa olevaa siirtokelpoisten tilojen liiketoimintaa ja laajentaa Adapteon liiketoimintamallia kattamaan siirtokelpoisten tilojen tuotekehityksen ja valmistustoiminnan.

Hankinnasta suoritettu vastike, hankittu nettovarallisuus ja liikearvo ovat seuraavat:

Tuhatta euroa	2018
Käteisvastike	108 523
Vaihtovelkakirjalaina	52 877
Osakaslainojen takaisinmaksu	32 574
Hankinnasta suoritettu vastike yhteensä	193 974
Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjattu määrä	
Yksilöitävissä olevat varat	
Pitkäaikaiset varat	
Aineettomat hyödykkeet (pl. liikearvo)	
Asiakassuhteet	23 285
Brändit	2 744
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	26 029
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	
Vuokrattavat siirtokelpoiset tilat	85 336
Muut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13 221
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet yhteensä	98 557
Muut pitkäaikaiset varat	
Osuudet yhteisyrityksissä	1 236
Laskennalliset verosaamiset	816
Lainasaamiset	221
Rahoitusleasingsaamiset	5 662
Muut pitkäaikaiset varat yhteensä	7 935
Pitkäaikaiset varat yhteensä	132 521
Lyhytaikaiset varat	
Vaihto-omaisuus	3 497
Rahoitusleasingsaamiset	5 469
Myyntisaamiset ja muut saamiset	18 993
Verosaamiset	421
Rahavarat	2 007
Lyhytaikaiset varat yhteensä	30 387
Yksilöitävissä olevat varat yhteensä	162 908
Pitkäaikaiset velat	
Lainat	65 826
Laskennalliset verovelat	17 344
Muut pitkäaikaiset velat*	1 340
Pitkäaikaiset velat yhteensä	84 511
Lyhytaikaiset velat	
Osto- ja muut velat	22 981
Verovelat	1 064
Varaukset	221
Lyhytaikaiset velat yhteensä	24 266
Velat yhteensä	108 777
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	54 131
Liikearvo	139 843

*Sisältää 50 tuhatta euroa pitkäaikaisia varauksia.

Hankitut liiketoiminnot tuottivat 13 miljoonan euron liikevaihdon ja 2 miljoonan euron liikevoiton Adapteolle ajanjaksolla 1.11.-31.12.2018. Adapteen liikevaihto olisi ollut 69 miljoonaa euroa ja liikevoitto 13 miljoonaa euroa suurempi, jos yrityshankinta olisi toteutettu 1.1.2018. Nämä luvut perustuvat NMG:n tulokseen, jota on oikaistu

Adapteon ja NMG:n soveltamien tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden välisillä eroilla, sekä lisäpoistoilla, jotka olisi kirjattu olettaen, että aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet olisi arvostettu käypään arvoon 1.1.2018 lähtien.

Hankinnasta suoritettu vastike ja rahavirta

Hankinta rahoitettiin vaihtovelkakirjalainasopimuksella ja pankkirahoituksella.

Hankintahinnasta 550,0 miljoonaa Ruotsin kruunua (52,9 miljoonaa euroa hankinta-ajankohdan kurssilla) suoritettiin solmimalla vaihtovelkakirjalainasopimus, jonka mukaan myyjäosapuolet voivat Cramon harkinnalla merkitä Adapteo Oyj:n liikkeelle laskemia osakkeita Jakautumisen jälkeen. Jos Adapteo ei irtaudu sovitus Cramosta tai vähemmistöosakas, jolla on osuus vaihtovelkakirjalainaan, irtisanotaan työsuhteesta ennen irtautumista, Cramon tulee maksaa vaihtovelkakirjalaina käteisenä. Jos vaihtovelkakirjalainan haltija kieltäytyy tarjottavista Adapteo Oyj:n osakkeista, se saa sovitus vähennetyn määrän vaihtovelkakirjalainasta. Ehdollisen vähennyksen vaihtovelkakirjalainasta, 4,8 miljoonaa euroa (50,0 miljoonaa Ruotsin kruunua), on katsottu olevan IFRS säännösten tarkoittamaa ehdollista hankintahintaa. Ehdollinen hankintahinta on kirjattu kokonaisuudessaan ja Cramo odottaa, että se tulee suorittamaan koko vaihtovelkakirjalainan määrän 52,9 miljoonaa euroa.

Cramo on sopinut ehdollisesta kauppahinnan oikaisusta määrältään enintään 8,7 miljoonaa euroa (90,0 miljoonaa Ruotsin kruunua), joka toteutuisi, jos NMG tai NMG:n ja Adapteon yhdistetty liiketoimintakokonaisuus myytäisiin 18 kuukauden kuluessa transaktiopäivästä ja tietyt muut ehdot täytyisivät. Cramo odottaa, että tämä ehdollinen vastike ei toteudu.

Alla oleva taulukko kuvastaa NMG:n hankinnasta suoritettua vastikkeen yksityiskohtia sekä rahavirtoja.

Tuhatta euroa	
Käteisvastike *	141 097
Vaihtovelkakirjalainasopimus	52 877
Vastike yhteensä	193 974
Vaihtovelkakirjalainasopimus	-52 877
Hankitut rahavarat	-2 007
Hankintahintaan liittyvä pidätetty käteisosuus	-257
Alustava oikaisu alustavaan kauppahintaan	-504
Nettorahavirta – investoinnit	138 330

*Sisältäen osakaslainojen takaisinmaksun.

Käteisvastike rahoitettiin 210 miljoonan euron määrällisellä siltarahoituksella, jota käytettiin myös NMG:n pankkilainojen uudelleenrahoitukseen. Rahavirrat liittyen yrityshankinnan rahoitukseen ja NMG:n lainojen uudelleenrahoitukseen on esitetty rahoituksen nettorahavirrassa yhdistellyssä rahavirtalaskelmassa.

Hankittujen myyntisaamisten käypä arvo oli 10,5 miljoonaa euroa ja hankittujen rahoitusleasingsaamisten 11,4 miljoonaa euroa. Myyntisaamisten bruttomäärä oli 10,5 miljoonaa euroa, josta 48 tuhatta euroa odotettiin olevan epävarmoja. Rahoitusleasingsaamisten odotettiin olevan varmoja kokonaisuudessaan.

Jäljelle jäävä liikearvo on määrältään 139,8 miljoonaa euroa. Liikearvo koostuu työvoimasta, synergioista ja vahvasta markkina-asemasta Ruotsissa. Liikearvon odotetaan olevan kokonaisuudessaan verovähennyskelvoton.

Yritysostoon liittyvät kulut 1,8 miljoonaa euroa sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin yhdistellyssä tuloslaskelmassa ja liiketoiminnan nettorahavirtaan yhdistellyssä rahavirtalaskelmassa.

2017 Just Pavillon A/S

Cramo allekirjoitti kesäkuussa 2017 sopimuksen hankkiakseen Just Pavillon A/S:n liiketoiminnan. Hankinta vahvistaa Cramon siirtokelpoisten tilojen tarjontaa Tanskassa. Yrityskauppaan sisältyivät Just Pavillon A/S:n siirtokelpoiset tilat, asiakassopimukset ja muu omaisuus. Just Pavillonin vuoden 2016 liikevaihto oli 27 miljoonaa Tanskan kruunua. Kaupalla ei ollut olennaista vaikutusta Adapteon liikevaihtoon ja tulokseen vuonna 2017.

Just Pavillonin tuotteet täydentävät Cramon liiketoimintaa Tanskassa. Yrityksen tuotevalikoima käsittää 360 siirtokelpoista tilaa, joita käytetään lähinnä kouluina ja toimistoina.

Hankinnasta suoritettu vastike, hankittu nettovarallisuus ja liikearvo ovat seuraavat:

Tuhatta euroa	
Hankinnasta suoritettu vastike yhteensä	8 731
Yksilöitävissä olevat varat	
Pitkäaikaiset varat	
Aineettomat hyödykkeet	
Asiakassuhteet	1 990
Kilpailukieltosopimukset	86
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 076
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	
Koneet ja laitteet	5 455
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet yhteensä	5 455
Pitkäaikaiset varat yhteensä	7 531
Yksilöitävissä olevat varat yhteensä	7 531
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	7 531
Liikearvo	1 199

Hankinnasta suoritettu vastike – rahavirta

Tuhatta euroa	
Maksetut käteisvarat vähennettynä hankituilla rahavaroilla	
Vastike yhteensä	8 731
Muuna kuin rahana maksettu vastike	-335
Tulevina vuosina maksettava vastike	-671
Nettorahavirta - investoinnit	7 725

Vuonna 2016 ei ollut yrityshankintoja.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Yrityshankinnat on käsitelty hankintamenetelmällä. Yrityshankinnasta maksettava vastike on määritetty luovutettujen varojen, vastattavaksi otettujen velkojen ja liikkeeseen laskettujen oman pääoman ehtoisten instrumenttien hankintahetken käypään arvoon. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Hankinnan kohteen yksilöitävissä olevat varat, velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Liikearvona kirjataan määrä, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Jos määrä on pienempi kuin hankinnan kohteen yksilöitävissä oleva nettovarallisuuden käypä arvo ja kyseessä on edullinen kauppa, kirjataan erotus suoraan yhdisteltyyn tuloslaskelmaan.

Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot – Yrityskauppojen ehdollisen kauppahinnan ja hankittujen nettovarojen käyvät arvot

Yrityshankinnoissa hankinnasta suoritettava vastike ja hankittu nettovarallisuus arvostetaan käypään arvoon. Hankinnasta suoritettavaan vastikkeeseen sisältyvän ehdollisen kauppahinnan käypä arvo on arvioitu odotettavissa olevien rahavirtojen nykyarvon perusteella. Hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon määrittäminen perustuu vastaavanlaisten omaisuuserien käypään arvoon (aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet), arvioituihin odotettavissa oleviin rahavirtoihin (aineettomat hyödykkeet, kuten asiakassuhteet ja brändit) tai veloitteen täyttämiseksi tarvittavia maksuja koskevaan arvioon.

Määrittäessään aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käypää arvoa johto vertaa vastaavien omaisuuserien markkinahintoja sekä arvioi hankitun hyödykkeen iästä johtuvaa arvon alentumista, kulumista ja muita vastaavia tekijöitä. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeen tuottamista rahavirroista, koska tietoa vastaavien hyödykkeiden markkinahinnoista ei ole ollut saatavilla. Arvostus, joka perustuu jälleenhankinta-arvoihin, odotettavissa oleviin rahavirtoihin tai arvioituihin maksuihin vaatii johdon harkintaa ja oletuksia. Johto uskoo, että käytetyt arviot ja oletukset ovat riittävän luotettavia käyvän arvon määrittämistä ajatellen.

13. Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet käsittävät liikearvon ja muut aineettomat hyödykkeet sisältäen brändin, asiakassuhteet, ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet. Erä muut aineettomat sisältää pääasiassa kilpailukielto sopimuksia.

Tuhatta euroa	Liikearvo	Brändi	Asiakas- suhteet	Ohjelmistot	Muut aineettomat	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno						
1.1.2018	33 266		2 526	1 581	1 772	5 879
Kurssierot	1 398	38	325	-36	-7	321
Lisäykset				358		358
Yrityshankinnat	139 843	2 744	23 285			26 029
Vähennykset				-14		-14
31.12.2018	174 506	2 782	26 136	1 889	1 766	32 573
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot						
1.1.2018	-615		-574	-1 162	-1 684	-3 420
Kurssierot		1	2	25	6	34
Vähennykset				-56		-56
Poistot		-103	-610	-359	-35	-1 106
31.12.2018	-615	-102	-1 182	-1 552	-1 712	-4 548
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	173 891	2 680	24 955	337	53	28 025

Tuhatta euroa	Liikearvo	Asiakas- suhteet	Ohjelmistot	Muut aineettomat	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno					
1.1.2017	32 523	521	1 463	1 692	3 676
Kurssierot	-457		-26	-6	-32
Lisäykset		15	143		158
Yrityshankinnat	1 199	1 990		86	2 076
31.12.2017	33 266	2 526	1 581	1 772	5 879
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot					
1.1.2017	-615	-421	-885	-1 671	-2 977
Kurssierot		-4	15	10	21
Poistot		-149	-292	-23	-464
31.12.2017	-615	-574	-1 162	-1 684	-3 420
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	32 651	1 952	419	88	2 459

Tuhatta euroa	Liikearvo	Asiakas- suhteet	Ohjelmistot	Muut aineettomat	Muut aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno					
1.1.2016	33 133	521	1 455	1 677	3 654
Kurssierot	-610		-31	-8	-39
Lisäykset			39	23	62
31.12.2016	32 523	521	1 463	1 692	3 676
Kertyneet poistot ja arvonalentumistappiot					
1.1.2016	-615	-377	-705	-1 671	-2 753
Kurssierot		4	50	5	59
Poistot		-48	-230	-5	-283
31.12.2016	-615	-421	-885	-1 671	-2 977
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	31 908	100	579	21	700

Liikearvo

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Liikearvo kuvastaa yrityshankinnoissa maksetun vastikkeen nettovarallisuuden käyvän arvon yltävää määrää.

Liikearvosta ei kirjata poistoja vaan se testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta, tai sitä useammin, jos tapahtumat tai olosuhteiden muutokset antavat viitteitä arvon alentumisesta. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumistappioilla. Aiemmin kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta.

Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille arvonalentumistestausta varten.

Arvonalentumistestauksen periaatteet

Cramo muutti segmenttiraportointiaan vuoden 2017 alusta alkaen maantieteellisistä alueista liiketoiminta-alueita noudattaviin segmentteihin. Siitä lähtien Adapteon liiketoiminta on raportoitu yhtenä segmenttinä erillisenä kone- ja laitevuokrausliiketoimintaan liittyvistä segmenteistä. Uuden segmenttirakenteen vuoksi Cramo uudelleenallokoi liikearvon uusille rahavirtaa tuottaville yksiköille IFRS:n mukaisesti. Siirtokelpoiset tilat -segmentti on muodostanut yhden rahavirtaa tuottavan yksikön Cramon raportoinnissa 1.1.2017 lähtien ja kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön liikearvo on testattu arvonalentumisen osalta vasta vuodesta 2017 lähtien. Koska tilinpäätös on tehty carve-out -periaatteen mukaisesti perustuen Cramon konsernitilinpäätöksiin, jäljempänä esitetyt liikearvon

arvonalentumistestauksen tulokset perustuvat Cramon aiemmin suorittamiin arvonalennustestauksiin siirtokelpoisten tilojen rahavirtaa tuottavalle yksikölle ja on ne esitetty vain vuosille 2018 ja 2017.

Liikearvo testataan arvonalentumisen osalta vuosittain tai useammin mikäli on viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Arvonalentumistestaus tehdään vuosittain perustuen 31.10. taseeseen. NMG:n hankinnasta johtuen liikearvon arvonalentumistestaus tehtiin tilanteesta 31.12.2018 vuodelle 2018. Adapteen liiketoiminta muodostaa yhden rahavirtaa tuottavan yksikön, joka on alin taso, jolla johto seuraa liikearvoa. Liikearvon arvonalentumistestauksessa rahavirtaa tuottavan yksikön varoja verrataan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on rahavirtaa tuottavan yksikön käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä on arvonalentumistestauksessa määritetty käyttöarvon avulla, joka arvioidaan diskontatun rahavirtamallin avulla. Laskelmien pohjana olevat rahavirtaennusteet perustuvat seuraavan vuoden budjettiin ja sitä seuraavien neljän vuoden ennusteisiin. Rahavirtaennusteet, jotka kattavat yhteensä viiden vuoden jakson, perustuvat toteutuneisiin tuloksiin ja johdon arvioon tulevasta myynnistä, kulujen kehityksestä, sovellettavasta verolainsäädännöstä sekä odotuksiin markkinakehityksestä ja tulevaisuuden markkinakehitykseen. Ennusteet ovat yhdenmukaisia ulkoisten tietolähteiden kanssa siltä osin, kun tietoa on saatavilla. Cramon hallitus ja konsernijohto on hyväksynyt rahavirtaennusteet, joihin arvonalentumistestaukset perustuvat.

Arvonalentumistestauksen keskeiset oletukset

Vuosien 2018 ja 2017 arvonalennustestien keskeiset oletukset esitetään alla olevissa taulukoissa:

Siirtokelpoiset tilat / Adapteo	EBITA-marginaali	Kasvutekijä 1-5 vuotta, %	Kasvutekijä 5 vuoden jälkeen, %	Diskonttokorko ennen veroja, %	Diskonttokorko verojen jälkeen, %
2018	22,7 %-23,2 %	0,3 %-0,6 %	1,0 %	7,77 %	6,36 %
2017	22,1 %-25,4 %	0,7 %-0,9 %	1,0 %	7,5 %	6,0 %

Johto on määrittänyt yllä olevien keskeisten oletusten arvot seuraavasti:

EBITA-marginaali

EBITA on liikevoitto vähennettynä yrityshankinnoista aiheutuneiden aineettomien hyödykkeiden poistoilla ja arvonalentumisilla.

Adapteen kannattavuus laski hieman vuosina 2018 ja 2017. Kannattavuusoletukset jäännösarvolaskelmissa perustuvat historiallisesti saavutettuihin maltillisiin kannattavuustasoihin.

Kasvutekijä 1-5 vuoden ennusteajaksolla

Tulevaisuuden kasvuennusteet perustuvat pääosin maltillisiin käyttöasteisiin ja hintojen nousuun. Kasvuinvestoinnit ja niiden vaikutukset on jätetty laskelmista pois. Liikevaihdon ennustetaan kasvavan keskimäärin 0,3-0,6 prosenttia ennustetulla ajanjaksolla 2018 testauksessa ja 0,7-0,9 prosenttia ennustetulla ajanjaksolla 2017 testauksessa.

Kasvutekijä viiden vuoden jälkeen

Viiden vuoden ennusteperiodin jälkeisen kasvuennusteen odotetaan olevan yksi prosentti vuodessa. Tämä vastaa maltillista pitkän aikavälin inflaatiotasoa.

Diskonttokorko

Tulevaisuuden rahavirrat diskontataan nykyhetken nimenomaisella diskonttokorolla. Cramo-konsernin painotettu keskimääräinen pääomakustannus (Weighted Average Cost of Capital, WACC) muodostaa perustan diskonttokorolle. Pääomakustannus sisältää oletukset pääomarakenteesta, riskittömästä korkotasosta, riskipreemiosta, vieraan ja oman pääoman kustannuksesta sekä oman pääoman betasta. Diskonttokorkoa määritettäessä painotettua keskimääräistä pääomakustannusta korotetaan yksikkökohtaisesti määriteltävällä markkinariskitekijällä, joka sisältää arvion rahavirtaa tuottavaan yksikköön kohdistuvasta maa-, valuutta- ja hintariskistä.

Keskeisten oletusten herkkyyshanalyysi

Alla olevat arvot kuvaavat ne muutokset keskeisten oletusten osalta kunkin oletuksen osalta erikseen, jonka jälkeen rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo vastaa sen kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Herkkyyshanalyysissä kutakin tekijää on muutettu kerrallaan pitäen muut tekijät ennallaan.

Adapteo	EBITA- marginaali Max. muutos %- yksikköä	Kasvutekijä 1–5 vuotta Max. muutos %- yksikköä	Kasvutekijä 5 vuoden jälkeen Max. muutos %- yksikköä	Diskonnto- korko Max. muutos %- yksikköä	Määrä, jolla kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon miljoonaa euroa	Määrä, jolla kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon %-yksikköä
2018	-4,4	-5,2	-1,8	1,3	138	22
2017	-10,8	-11,9	-6,2	3,8	211,6	63

Arvon alentumistestauksen tulos

Arvon alentumistestauksen perusteella arvonalentumisia ei kirjattu vuosina 2018 ja 2017.

Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot – Arvon alentumistestauksessa käytetyt keskeiset oletukset

Johto tekee merkittäviä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja määrittäessään tasoa, jolla liikearvo testataan ja arvioidessaan onko liikearvon arvonalentumisesta viitteitä.

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty perustuen käyttöarvolaskelmiin, jotka edellyttävät arvioiden käyttämistä. Rahavirtaennusteet perustuvat Adapteen toteutuneisiin tuloksiin ja johdon arvioon tulevasta myynnistä, kulujen kehityksestä, markkinatilanteesta ja sovellettavista veroasteista. Rahavirtaennusteet perustuvat Cramon hallituksen hyväksymiin budjetteihin ja ennusteisiin viideltä vuodelta. Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua toteutuvat rahavirrat ekstrapoloidaan käyttämällä arvioituja arvonalentumistestien keskeisissä oletuksissa mainittuja kasvuvaihtoehtoja. Kasvuvaihdit perustuvat johdon arvioihin rahavirtaa tuottavan yksikön tulevasta kasvusta.

Johto testaa ennusteissa käytettyjen merkittävien arvioiden muutosten vaikutukset herkkyyshanalyysillä, kuten yllä on kuvattu arvonalentumistestautentestien keskeisissä oletuksissa.

Muut aineettomat hyödykkeet

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintameno, kun on todennäköistä, että omaisuuserä tuottaa

vastaista taloudellista hyötyä ja sen hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät brändin, asiakassuhteet, ohjelmistot ja erän muut aineettomat, sisältäen pääasiassa kilpailukieltosopimuksia.

Adapteen brändit, asiakassuhteet ja kilpailukieltosopimukset on kirjattu yrityshankintojen yhteydessä. Yrityshankintojen yhteydessä hankitut brändit, asiakassuhteet ja kilpailukieltosopimukset arvostetaan hankintahetken käypään arvoon ja poistetaan tasapoistoin taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Yksilöitävissä olevat tai sopimukseen tai muuhun oikeudelliseen oikeuteen liittyvät aineettomat oikeudet liittyvät ohjelmistoihin. Ohjelmistoihin liittyvät aktivoidut menot sisältävät ulkopuolisten palveluntuottajien kuluja ja lisenssimaksuista.

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

Brändit	3-15 vuotta
Asiakassuhteet	3-15 vuotta
Ohjelmistot ja muut aineettomat	2-10 vuotta

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi kaudelle, jolla ne syntyvät. Kehittämismenot aktivoidaan silloin, kun on todennäköistä, että kehityshanke tuottaa vastaista taloudellista hyötyä ja menot voidaan luotettavasti mitata. Muut kehittämismenot kirjataan kuluksi.

Adapteon tämänhetkiset kehityshankkeet eivät täytä aktivointikriteereitä ja siten kehittämismenot kirjataan kuluksi niiden syntyessä.

14. Osuudet yhteisyrityksissä

Ruotsalainen Ungabostäder Haninge AB, josta Adapteo omistaa 50 %, on ollut osa Adapteota lokakuussa 2018 tehdystä NMG:n yritys Hankinnasta lähtien.

Adapteon Ungabostäder Haninge AB yhteisyrityksen taloudellinen informaatio on esitetty alla:

Tuhatta euroa	Marraskuu-joulukuu 2018
Kirjanpitoarvo 31.10.	1 236
Tilikauden tulos	-13
Muut laajan tuloksen erät	18
Sijoitusten kirjanpitoarvo 31.12.	1 241

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto Ungabostäder Haninge AB:n taloudellisesta informaatiosta. Esitettävät luvut vastaavat Ungabostäder Haninge AB:n tilinpäätöksessä esitettyjä lukuja, eivät siis Adapteon osuutta niistä.

Taseen yhteenveto

Tuhatta euroa	31.12.2018
Vuokrattavat siirtokelpoiset tilat	3 106
Pitkäaikaiset varat yhteensä	3 106
Rahavarat	162
Muut lyhytaikaiset varat pois lukien rahavarat	77
Lyhytaikaiset varat yhteensä	239
Lainat	1 875
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 875
Lyhytaikaiset velat yhteensä	736
Nettovarallisuus	734

Lainasaaminen yhteisyritykseltä

Adapteon tytäryritys Nordic Modular Leasing AB on myöntänyt Ungabostäder Haninge AB:lle lainan, jonka kirjanpitoarvo oli 224 tuhatta euroa 31.12.2018. Lainasaamista ei lyhennetty vuonna 2018.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Osuudet yhtiöissä, joissa Adapteolla on yhteinen määräysvalta, on yhdistely pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Adapteon osuus yhteisyrityksien tilikauden tuloksista esitetään yhdistellyssä tuloslaskelmassa omalla rivillään liikevoiton yläpuolella. Adapteon osuudet yhteisyrityksissä esitetään yhdistellyssä taseessa kohdassa "Osuudet yhteisyrityksissä". Osuudet yhteisyrityksissä kirjataan taseeseen alun perin hankintahintaan ja oikaistaan

kirjaamalla Adapteen osuus sijoituskohteen nettovarallisuuden muutoksista. Osuudet yhteisyrityksissä kirjataan pois taseesta, kun Adapteolla ei enää ole määräysvaltaa sijoituskohteeseen.

NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA

Tässä osiossa kuvataan Adapteon nettokäyttöpääoman osatekijät. Adapteo määrittelee nettokäyttöpääoman pitkäaikaisten muiden saamisten, pitkäaikaisten muiden velkojen, pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten varausten, vaihto-omaisuuden, myyntisaamisten ja muiden saamisten sekä ostovelkojen ja muiden velkojen nettomääränä. Nettokäyttöpääoma 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016 muodostuu seuraavasti:

Tuhatta euroa	Liitetieto	2018	2017	2016
Pitkäaikaiset:				
Muut saamiset	16	345	360	116
Muut velat	17		-704	-456
Varaukset	18	-50		
Lyhytaikaiset:				
Vaihto-omaisuus	15	6 838	2 012	1 313
Myyntisaamiset ja muut saamiset	16	55 585	36 206	33 220
Ostovelat ja muut velat	17	-68 330	-37 794	-34 034
Varaukset	18	-338	-544	
Nettokäyttöpääoma yhteensä		-5 950	-464	158

15. Vaihto-omaisuus

Adapteo valmistaa siirtokelpoisia tilaratkaisuja. Vaihto-omaisuus koostuu aineista ja tarvikkeista, jotka sisältävät raaka-aineita ja varaosia. Keskeneräinen tuotanto liittyy keskeneräisiin siirtokelpoisiin tiloihin. Seuraavassa taulukossa esitetään vaihto-omaisuus 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Materiaalit ja tarvikkeet	6 838	1 805	1 313
Keskeneräinen tuotanto	0	206	0
Yhteensä	6 838	2 012	1 313

Vaihto-omaisuuteen ei ole tehty merkittäviä arvonalennuskirjauksia tilikausien 2018, 2017 ja 2016 aikana.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Hankintamenuon määritetään FIFO-menetelmällä. Valmiina hankittujen tuotteiden hankintamenuon luetaan kaikki ostomenot mukaan lukien välittömät kuljetus-, käsittely- ja muut menot. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty myynnistä aiheutuvat menot.

Jos vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvon todetaan olevan pienempi kuin sen hankintamenuon, kirjataan vaihto-omaisuuden epäkuranttiusvähennys. Epäkuranttiusvähennyksenä kirjattava määrä perustuu vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvoa koskevaan arvioon.

16. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Seuraavassa taulukossa on esitetty myyntisaamiset ja muut saamiset 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016.

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Pitkäaikaiset:			
Muut saamiset	345	360	116
Pitkäaikaiset muut saamiset	345	360	116
Lyhytaikaiset:			
Myyntisaamiset	33 350	18 517	23 216
Siirtosaamiset asennuksesta	9 706	11 497	6 655
Siirtosaamiset valmistusliiketoiminnan projekteista	4 574		
Muut siirtosaamiset	599		
Muut ennakkomaksut	5 900	5 856	2 770
Arvonlisäverosaamiset	108		
Muut saamiset	1 348	336	579
Lyhytaikaiset myyntisaamiset ja muut saamiset	55 585	36 206	33 220
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	55 931	36 566	33 335

Myyntisaamisiin sisältyy seuraava arvonalentumista koskeva vähennyserä 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Myyntisaamiset	33 540	18 766	23 391
Arvonalentumista koskeva vähennyserä	-191	-249	-175
Yhteensä	33 350	18 517	23 216

Arvonalentumista koskevat vähennyserät vuosille 2016 ja 2017 on laskettu IAS 39:n mukaan, kun taas vuoden 2018 vähennyserä on laskettu IFRS 9:n mukaisesti. Katso myös liitetieto 24 Rahoitusriskien hallinta. Yhdisteltyyn tuloslaskelmaan on kirjattu arvonalentumistappioiksi yhteensä 184 tuhatta euroa vuonna 2018, 74 tuhatta euroa vuonna 2017 ja 88 tuhatta euroa vuonna 2016.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Myyntisaamiset ja muut saamiset ovat rahamääriä, jotka konserni odottaa saavansa toisilta osapuolilta. Myyntisaamiset ovat korottomia, ja niiden pääasialliset maksuehdot ovat 14-60 päivää.

Myyntisaamisten luokittelu perustuu konsernin liiketoimintamallin tavoitteisiin ja sopimusperusteisiin rahavirtaominaisuuksiin. Myyntisaamisten rahavirta koostuu ainoastaan pääomasta ja korosta. Adapteolla on tavoitteena myyntisaamisilla kerryttää sopimusperäistä kassavirtaa. Myyntisaamiset arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä transaktiohintaan, sillä niihin ei liity olennaista rahoituskomponenttia. Myöhemmin ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Myyntisaamisista vähennetään luottotappiovaraus. Luottotappiovaraus määritetään yksinkertaistetulla menetelmällä määrään, joka vastaa koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita. Myyntisaamiset sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin, lukuun ottamatta niitä, joiden odotettu maturiteetti on suurempi kuin 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen. Ne luokitellaan pitkäaikaisiin varoihin. Myyntisaamisten taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun Adapteo on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

IAS 39 mukaisesti myyntisaamiset luokiteltiin erään "Lainat ja saamiset". Arvostusperiaatteissa ei tapahtunut muutoksia IFRS 9:n käyttöönoton myötä. Luottoriskien ja myyntisaamisten ikäjakamaan sisältyvät liitetiedot sekä tiedot odotettavissa olevan luottotappion määrittämisestä esitetään liitetiedossa 24.

17. Ostovelat ja muut velat

Seuraavassa taulukossa esitetään ostovelat ja muut velat 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Pitkäaikaiset:			
Saadut ennakot		320	112
Velka rahana maksettavista osakeperusteisista maksuista		384	345
Pitkäaikaiset muut velat		704	456
Lyhytaikaiset:			
Ostovelat	18 196	9 763	11 117
Saadut ennakot	24 429	16 930	14 638
Siirtovelat	21 143	8 796	5 376
Arvonlisäverovelka	2 419	2 091	2 436
Muut velat	2 143	215	468
Lyhytaikaiset ostovelat ja muut velat	68 330	37 794	34 034
Ostovelat ja muut velat yhteensä	68 330	38 498	34 491

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät muodostuvat pääosin henkilöstökuluista ja saaduista ennakoista. Saadut ennakot koostuvat pääosin asiakassopimuksista saaduista ennakkomaksuista. Saadut ennakot sisältävät myös kertyneitä korkoja.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Ostovelat ja muut velat koostuvat pääosin veloista toimittajille, työntekijöille ja asiakkaille. Ostovelat ja muut velat edustavat Adapteon velkoja maksamattomista, ennen tilikauden loppua toimitetuista tavaroista ja palveluista. Summat ovat vakuudettomia ja maksetaan tavallisesti 30 päivän sisällä niiden kirjaamisesta. Osto- ja muut velat esitetään lyhytaikaisissa veloissa, ellei niiden maksu eräänny myöhemmin kuin 12 kuukauden kuluessa raportointikauden päättymisestä. Osakeperusteisten maksujen laatimisperiaate on esitetty liitetiedossa 7 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut.

18. Varaukset

Varausten muutokset raportointikausina esitetään alla olevassa taulukossa.

Tuhatta euroa	Takuuvaraukset	Muut varaukset	Varaukset yhteensä
1.1.2018		544	544
Varausten lisäys		87	87
Hankinnat	271		271
Käyttämättömien varausten peruutukset		-514	-514
31.12.2018	271	117	388
josta			
lyhytaikaista	221	117	338
pitkäaikaista	50		50
Yhteensä	271	117	388

Tuhatta euroa	Muut varaukset	Varaukset yhteensä
1.1.2017		
Varausten lisäys	544	544
31.12.2017	544	544
josta		
lyhytaikaista	544	544
pitkäaikaista		
Yhteensä	544	544

Muut varaukset sisältävät tappiollisiin sopimuksiin sekä peruskorjauksiin liittyvät varaukset. Adapteolla ei ollut varauksia 31.12.2016.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Varaus kirjataan, kun Adapteolla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Diskonttauksen purkautuminen käypään arvoon esitetään korkokuluna rahoituskuluissa. Varaukset jaetaan varauksiin, jotka odotetaan käytettävän seuraavan 12 kuukauden aikana (lyhytaikaiset) ja myöhemmin käytettäviin varauksiin (pitkäaikaiset).

Takuuvaraukset kattavat arvioidut takuuvaateet myydyistä tuotteista, joiden takuu on edelleen voimassa raportointikauden päättyessä. Johdon arvio varausten määrästä perustuu tietoon toteutuneista takuuvaateista ja viimeaikaisiin kehityssuuntiin, jotka voivat viitata tulevaisuudessa esitettävien vaateiden poikkeamista aiemmin toteutuneista. Varaus tappiollisesta sopimuksesta kirjataan, kun sopimuksen velvoitteiden täyttämiseen vaadittavat menot ylittävät sopimuksesta odotettavissa olevan hyödyn. Varauksia ei kirjata arvioiduista tulevista liiketoiminnan tappioista.

RAHOITUS JA PÄÄOMAN HALLINTA

Tässä osiossa esitetään yhteenveto Adapteen nettovelasta ja siitä, kuinka Adapteo hallitsee pääomaansa, sisältäen maksuvalmiuden hallinnan.

Adapteen pääoma koostuu taseessa esitetystä sijoitetusta omasta pääomasta sekä lainoista. Adapteen pääoma on hallinnoitu osana Cramo-konsernin pääoman hallintaa. Katso kappale 1.4. Carve-out tilinpäätöksiä laadittaessa sovelletut periaatteet

Adapteen nettovelkaerät 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016 on esitetty alla olevassa taulukossa:

Tuhatta euroa	Liitetieto	2018	2017	2016
Lainat	19	380 561	101 243	75 748
Lainasaamiset	23	-224		
Rahoitusleasingsaamiset	21	-10 721		
Rahavarat	20	-2 377	-159	-434
Nettovelka		367 238	101 084	75 314

Seuraavassa esitetään erittely nettoveloista ja niiden muutoksista tilinpäätöksessä esitetyillä tilikausilla:

Tuhatta euroa	Rahavara t	Rahoitus-leasing-saamiset	Laina-saamise t	Lainat			Muut lainat	Yhteensä
				Pankki-lainat	Lainat Cramo-konsernilt a	Rahoitus-leasing-velat		
Nettovelka								
1.1.2018	-159			228	91 592	541	8 883	101 084
Rahavirrat	-2 216	922*		145 982	15 156	-561	1 911	161 194
Hankinnat		-11 132	-221	63 655		704	54 518	107 525
Kurssierot	-2	-152	-3		-218		757	382
Muut muutokset		-359		-202			-2 385	-2 946
Nettovelka								
31.12.2018	-2 377	-10 721	-224	209 663	106 529	684	63 685	367 238
Nettovelka								
1.1.2017	-434			228	64 259	824	10 438	75 314
Rahavirrat	260				27 647	-263		27 644
Kurssierot	15				-315	-20		-319
Muut muutokset							-1 555	-1 555
Nettovelka								
1.1.2017	-159			228	91 592	541	8 883	101 084

* Sisältyvät liiketoiminnan nettorahavirtaan.

19. Lainat

Adapteon lainat vuosien 2016-2018 aikana koostuivat lähipiirilainoista Cramo-konsernilta, rahoitusleasingveloista ja vakuudellisesta lainasta. Lisäksi 31.12.2018 Adapteolla oli pankkilaina ja vaihtovelkakirjalaina liittyen NMG:n hankinnan rahoittamiseen.

Adapteon lainojen kirjanpitoarvot 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016 esitetään seuraavassa taulukossa:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Pitkäaikaiset:			
Pankkilainat	209 663		202
Vaihtovelkakirjalaina	53 633		
Lainat Cramo-konsernilta	86 327	71 860	31 351
Vakuudellinen laina		4 298	8 112
Rahoitusleasingvelat	469	304	558
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	350 093	76 463	40 222
Lyhytaikaiset:			
Pankkilainat		228	26
Luottolimiitti	3 577		
Lainat Cramo-konsernilta	20 202	19 731	32 908
Vakuudellinen laina	6 475	4 584	2 326
Rahoitusleasingvelat	215	237	266
Lyhytaikaiset lainat yhteensä	30 468	24 780	35 526
Lainat yhteensä	380 561	101 243	75 748

Pankkilaina ja vaihtovelkakirjalaina

Nordic Modular Groupin hankinta lokakuussa 2018 rahoitettiin uudella 210 miljoonan euron siltarahoituksella sekä 550 miljoonan Ruotsin kruunun (52,9 milj. euron) määrällisellä vaihtovelkakirjalainalla, katso liitetieto 12 Yrityshankinnat. Siltarahoituksen laina-aika on kaksi vuotta ja korko Euribor + 0.8% (0.8% vähimmäiskorko).

Vaihtovelkakirjalainan maturiteetti on 18 kuukautta ja korko 5% kiinteä korko, joka pääomitetaan lainapääomaan. Adapteo arvostaa vaihtovelkakirjalainan jaksotettuun hankintamenuun.

Siltarahoituksen kovenantteja tarkastellaan neljännesvuosittain. Kovenantit lasketaan Cramo-konsernin konserniluvuista.

Vaihtovelkakirjalainan sopimuksen nojalla NMG:n myyjät saavat, Cramon harkinnan mukaan, merkitä Adapteon osakkeita suunnitellussa eriyttämisessä. Jos Adapteota ei eriytetä sovitusti tai jos työntekijä, joka on vaihtovelkakirjalainan haltija, irtisanoutuu ennen eriyttämistä, Cramo maksaa vaihtovelkakirjalainan käteisenä. Suunnitellussa eriyttämisessä, osakkeiden määrä riippuu Adapteon osakkeen käyvistä arvosta eriyttämishetkellä.

Lainat Cramo-konsernilta

Lainat Cramo-konsernilta edustavat Adapteo-yhtiöiden velkoja Cramo Oyj:lle, jotka on erikseen neuvoteltu vastamaan Adapteon rahoitustarpeita, mukaan lukien konsernitilivelat, jotka edustavat velkaa Cramolle osana keskitettyä konsernitilijärjestelyä. Nämä lainasaldot on käsitelty lähipiirilainoina näissä carve-out tilinpäätöksissä. Kaikki lainat Cramo-konsernilta ovat vaihtuvakorkoisia ja näiden lähipiirilainojen koron painotettu keskiarvo oli 2% vuosina 2018, 2017 ja 2016.

Jakautumishetkellä nämä lähipiirilainat tullaan eliminoimaan vastaavien lainasaamisten kanssa, jotka siirretään Cramo Oyj:ltä uudelle Adapteon emoyhtiölle. Lisäksi, jakautumissuunnitelman mukaisesti jakautumisen yhteydessä osa Cramo Oyj:n ulkoisesta velasta tullaan siirtämään Adapteon emoyhtiölle. Näitä carve-out tilinpäätöksiä ei ole oikaistu vastaamaan Cramo Oyj:ltä siirtyvää ulkoisen velan osuutta.

Katso liitetieto 27 Lähipiiriliiketoimet.

Vakuudellinen laina

Vuonna 2010 Adapteo solmi sopimuksen, jossa Adapteo sai ennakkomaksun tulevista vuokramaksuista useaan vuokrasopimukseen liittyen. Järjestely sisältää rahoituksen, joka on vakuudellinen vuokrattujen siirtokelpoisten tilojen taatulla jäännösarvolla vuokra-ajan lopussa. Sopimus on kirjattu velaksi, joka koostuu saaduista ennakkomaksuista ja taatun jäännösarvon nykyarvosta. Jäljellä oleva osa sopimukseen perustuvasta taatusta jäännösarvosta tullaan suorittamaan vuoden 2019 aikana joko rahana tai vuokrattuja siirtokelpoisia tiloja vastaan.

Luottolimiitti

Adapteon nostetut luottolimitit 31.12.2018 olivat 3,6 miljoonaa euroa. Käytössä olevia nostamattomia luottolimiittejä oli 6,0 miljoonaa euroa. Adapteolla ei ollut luottolimiittijärjestelyjä vuosien 2016 ja 2017 aikana.

Rahoitusleasingvelat

Adapteolla on rahoitusleasing sopimuksia ajoneuvoihin ja kalustoon liittyen. Näiden vuokrasopimusten pituus vaihtelee kolmen ja viiden vuoden välillä. Rahoitusleasingveloilla on pääosin vaihtuva korko, joka perustuu yhden-kolmen kuukauden markkinakorkoon. Adapteon rahoitusleasingvelat ovat Ruotsissa ja Ruotsin kruunun määräisiä. Alla oleva taulukko täsmäyttää rahoitusleasingvelkojen tulevaisuudessa maksettavat vuokrat vähimmäisvuokrien nykyarvoon 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016.

Bruttomääräiset rahoitusleasingvelat – vähimmäisvuokrat:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Yhden vuoden kuluessa	215	241	272
1-5 vuoden kuluessa	469	305	563
Yhteensä	684	546	836
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	2	5	12
Rahoitusleasingvelkojen vähimmäisvuokrien nykyarvo	682	541	823

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Rahoitusvelat

Lainat kirjataan alun perin käypään arvoon. Transaktiokulut sisältyvät lainoista alun perin kirjattuun arvoon. Myöhemmin lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoön efektiivisen koron menetelmällä. Efektiivisen koron menetelmässä lainoihin liittyvät transaktiokulut jaksotetaan laina-ajalle ja kirjataan rahoituskuluihin osaksi korkokulua. Lainat kirjataan pois taseesta, kun laina on maksettu takaisin tai laina on kuoletettu esimerkiksi uudelleenrahoituksen yhteydessä.

Adapteo luokittelee velan lyhytaikaiseksi, jos velka on tarkoitus maksaa kahdentoista kuukauden aikana raportointikauden jälkeen tai jos yhtiöllä ei ole ehdotonta oikeutta lykätä lainan maksamista vähintään kaksitoista kuukautta raportointikauden jälkeen.

Lainasitoumuksiin liittyvät palkkiot kirjataan transaktiokuluina siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että koko lainasitoumus tai osa siitä tullaan nostamaan. Tämä tarkoittaa, että palkkio kirjataan taseeseen, kunnes laina on nostettu. Lainan noston yhteydessä lainaan liittyvä palkkio kirjataan osaksi transaktiokulua. Siltä osin, kun ei ole näyttöä siitä, että on todennäköistä, että laina nostetaan, palkkio kirjataan ennakkomaksuiksi ja jaksotetaan sitoumuksen ajanjaksolle.

Rahoitusvarojen ja –velkojen käyvän arvon arvostusperiaatteista on lisätietoja liitetiedossa 23.

Rahoitusleasingvelat

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing sopimuksiksi. Rahoitusleasing sopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Rahoitusleasing sopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai mikäli omistusoikeuden hankkimisesta vuokratuuden päättyessä ei ole täyttä varmuutta, sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan lyhennykseen vuokra-aikana siten,

että kullakin kaudella jäljellä olevalle velalle muodostuu saman suuruinen korkoprosentti. Vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin.

20. Rahavarat

Rahavarat olivat 2 377 tuhatta euroa 31.12.2018, 159 tuhatta euroa 31.12.2017 ja 434 tuhatta euroa 31.12.2016.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta sekä vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Pankkitalletukset ovat vaihtuvakorkoisia ja perustuvat päivittäisiin talletuskorkoihin. Rahavarat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun.

21. Rahoitusleasingsaamiset

Cramo hankki NMG:n 31.10.2018. NMG tarjoaa asiakkaille pitkäaikaisia vuokrasopimuksia vaihtoehtona ostamiselle. Nämä vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Asiakkaat koostuvat pääasiassa ruotsalaisista kunnista. Seuraavassa taulukossa esitetään miten nettosijoitus rahoitusleasingsopimukseen (rahoitusleasingsaaminen) määritetään.

Tuhatta euroa	31.12.2018
Vähimmäisvuokrat	10 623
Takaamaton jäännösarvo	2 969
Bruttosijoitus	13 592
Kertymätön rahoitustuotto	-2 871
Nettosijoitus (rahoitusleasingsaaminen)	10 721

Seuraavassa taulukossa esitetään bruttosijoituksen määrä ja vähimmäisleasingmaksujen nykyarvo 31.12.2018.

Tuhatta euroa	Bruttosijoitus	Sopimuksen nykyarvo (rahoitusleasingsaaminen)
Vuoden kuluessa	5 388	5 243
1-5 vuoden kuluessa	6 354	4 913
Yli 5 vuoden kuluessa	1 850	565
Yhteensä	13 592	10 721

Vuokra-aikojen muutos vuokralle ottajien käyttämien jatkamisoptioiden seurauksena kasvatti liikevaihtoa 178 tuhatta euroa tilikaudella 2018.

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Adapteen vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennaisilta osin vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan taseeseen saamisina. Saaminen kirjataan alun perin vuokrasopimuksen vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vuokratuotot rahoitusleasingsopimuksista kirjataan tasaisesti vuokra-ajalle siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa kullakin kaudella saman suuruisen korkoprosentin. Korkotuotto esitetään tuloslaskelman erässä liiketoiminnan muut tuotot.

Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot – Vuokra-ajan määrittäminen rahoitusleasingsopimuksissa, joissa Adapteo on vuokralle antaja

Johto ottaa vuokra-aikaa määrittäessään huomioon kaikki tosiseikat ja olosuhteet, joista syntyy taloudellinen kannustin jatko-option käyttämiseen. Jatko-optiot otetaan huomioon vuokra-ajassa, vain jos vuokrasopimuksen jatkaminen on kohtuullisen varmaa. Arviota tarkistetaan, jos toteutuu arvioon vaikuttava merkittävä tapahtuma tai olosuhteiden muutos.

22. Sijoitettu oma pääoma

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

Koska Adapteo Oyj perustetaan Cramo Oyj:n osittaisjakautumisen seurauksena ja carve-out tilinpäätökset on laadittu liitetiedossa 1 esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaisesti, osakepääomaa ei esitetä erikseen aikaisemmilta kausilta. Cramon osakkeenomistajat saavat jakautumisvastikkeena yhden (1) Adapteo Oyj:n osakkeen kutakin omistamaansa Cramon osaketta kohden. Cramon ulkona olevien osakkeiden määrä carve-out tilinpäätöspäivinä oli 44 682 697. Adapteo Oyj:n osakepääoma, 10 000 000 euroa, rekisteröidään jakautumisen täytäntöönpanopäivänä.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet valuuttakurssierot.

23. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Adapteon rahoitusvarat koostuvat myyntisaamisista, rahoitusleasingsaamisista ja rahoista ja rahavaroista. Rahoitusvelat koostuvat ostovelosta ja lainoista, jotka on kuvattu aiemmin. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot vastaavat niiden kirjanpitoarvoja. Adapteon lainat ja saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun.

Seuraavassa taulukossa esitetään Adapteon rahoitusvarat ja -velat 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016

Tuhatta euroa	Liitetieto	2018	2017	2016
Jaksotettuun hankintamenuon arvostetut pitkäaikaiset rahoitusvarat:				
Rahoitusleasingsaamiset	21	5 478		
Lainasaamiset	14	224		
Yhteensä		5 702		
Jaksotettuun hankintamenuon arvostetut lyhytaikaiset rahoitusvarat:				
Rahoitusleasingsaamiset	21	5 244		
Myyntisaamiset	16	33 350	18 517	23 216
Rahat ja rahavarat	20	2 377	159	434
Yhteensä		40 971	18 676	23 650
Rahoitusvarat yhteensä		46 673	18 676	23 650
Jaksotettuun hankintamenuon arvostetut pitkäaikaiset rahoitusvelat:				
Lainat	19	350 093	76 463	40 222
Yhteensä		350 093	76 463	40 222
Jaksotettuun hankintamenuon arvostetut lyhytaikaiset rahoitusvelat:				
Lainat	19	30 468	24 780	35 526
Ostovelat	17	18 196	9 763	11 117
Yhteensä		48 664	34 543	46 642
Rahoitusvelat yhteensä		398 757	111 005	86 865

Käypien arvojen määrittäminen

Kun lainojen käypää arvoa lasketaan liitetietoja varten, käypä arvo perustuu diskontattuihin rahavirtoihin. Arvostuksessa käytetty korko on korko, jota käytettäisiin Adapteon uuteen ulkoiseen rahoitukseen ja investointeihin. Kokonaiskorko koostuu riskittömästä korosta ja yhtiön riskipreemiosta. Vuokrasopimusten käypä arvo lasketaan diskontaamalla rahavirrat korolla, joka vastaa samanlaisia sopimuksia arvostuspäivänä.

Myyntisaamisten ja ostovelkojen käypä arvo vastaa niiden hankintamenua. Diskonttauksen vaikutus on epäolennainen näiden erien lyhyestä maturiteetista johtuen. Lainojen käyvät arvot eivät merkittävästi eroa niiden kirjanpitoarvoista koska lainojen sopimusperusteinen korko on lähellä lyhytaikaisia markkinakorkoja.

24. Rahoitusriskien hallinta

Adapteo on historiallisesti ollut osa Cramo-konsernia ja sen rahoitusriskejä on hallittu keskitetysti Cramo-konsernin keskitetyssä rahoitustoiminnossa Cramo-konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoilla tapahtuneiden muutosten negatiiviset vaikutukset Adapteon taloudelliseen tulokseen. Jakautumisen yhteydessä Adapteo perustaa oman rahoitustoiminnon ja kehittää omaa rahoitusriskien hallintapolitiikkaa ylläpitääkseen tehokasta riskienhallintatoimintoa.

Korkoriski

Markkinakorkojen vaihteluilla on vaikutusta korkomaksuihin ja korollisten saamisten ja maksettavien lainojen käypään arvoon. Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pienentää korkokantojen vaihteluista aiheutuvia vaikutuksia yhdisteltyyn tuloslaskelmaan, taseeseen ja rahavirtalaskelmaan ottamalla huomioon myös nettovelan markkina-arvo.

Suurin osa Adapteon lainoista on vaihtuvakorkoisia, mikä altistaa Adapteon rahavirran korkoriskille. Rahoitusleasingvelat ja –saamiset sekä vaihtovelkakirjalaina ovat kiinteäkorkoisia ja altistavat Adapteon käyvän arvon korkoriskille.

Jos korot olisivat olleet 1 % korkeammat kaikkien muiden muuttujien pysyessä ennallaan, tilikauden tulos ennen veroja olisi ollut 1 284 tuhatta euroa pienempi 31.12.2018, 157 tuhatta euroa pienempi 31.12.2017 ja 175 tuhatta euroa pienempi 31.12.2016. Korkotaso on niin matala, että korkokannan laskulla ei olisi ollut olennaista vaikutusta Adapteon tulokseen.

Adapteon lainat ja niiden keskkorot on esitetty liitetiedossa 19 Lainat.

Valuuttariski

Adapteo toimii kansainvälisesti ja altistuu valuuttakurssien vaihtelusta johtuvalle valuuttariskille, joka liittyy erityisesti Ruotsin kruunuun. Valuuttariskiä aiheutuu taseeseen merkityistä varoista ja veloista ja ulkomaisiin toimintoihin tehdyistä nettosijoituksista.

Valuuttoihin liittyvän riskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa valuuttakurssien vaihteluista johtuvia epävarmuuksia ja niiden vaikutusta yhdisteltyyn tuloslaskelmaan, taseeseen ja rahavirtalaskelmaan. Paikallisten yhtiöiden liikevaihto toteutuu pääasiassa näiden yhtiöiden toimintavaihtelussa. Ostot toteutetaan sekä euroissa että paikallisessa valuutassa. Mynneistä ja ostoista aiheutuvaa valuuttariskiä pidetään vähäisenä. Siten rahoitustoiminnon määrittelemän periaatteen mukaan tulevia ostositoumuksia ei ole suojattu.

NMG:n hankintaan liittyen Cramo solmi heinäkuussa 2018 valuuttaoptiosopimuksen, jonka nojalla sillä on optio ostaa 1 500 miljoonaa SEK kiinteällä korolla. Tämä summa vastaa arvioitua kauppahintaa. Tämä järjestely päättyi 2.11.2018. Cramo-konserni solmi yhteensä 2 725 miljoonan Ruotsin kruunun määräisen valuuttavaihtosopimuksen ja valuuttatermiinisopimuksen. Nämä järjestelyt liittyivät NMG:n hankintaan ja maksettiin vuoden 2018 aikana. 31.12.2018 ei ollut avoimia johdannaisopimuksia.

Jos euro olisi 31.12.2018 vahvistunut/heikentynyt 10 % Ruotsin kruunua nähden kaikkien muiden muuttujien pysyessä ennallaan, tilikauden voitto ennen veroja olisi ollut 4 miljoonaa euroa pienempi/suurempi pääasiassa Ruotsin kruunun määräisen, 54 miljoonan euron (550 miljoonaa Ruotsin kruunua) suuruisen vaihtovelkakirjalainan seurauksena sekä Cramo Oyj:n Ruotsin kruunun määräisen, 98 miljoonan euron (1 001 miljoonaa Ruotsin kruunua) suuruisen, hankitun NMG:n sisäisen lainasaamisen seurauksena, joka on allokoitu Adapteolle ja eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Laina ja lainasaaminen synnyttävät toisiaan netottavat riskipositiot. Vuosien 2016 ja 2017 aikana Adapteolla ei ollut merkittäviä Ruotsin kruunun määräisiä saamisia tai lainoja, jotka olisivat aiheuttaneet transaktioriskiä.

Translaatoriskiä aiheutuu emoyhtiön valuuttamääräisistä nettosijoituksista ulkomaisiin tytäryhtiöihin. Muuntoerot kirjataan tilinpäätösten yhdistelyssä omaan pääomaan. Merkittävimmät valuuttamääräiset nettosijoitukset ovat Ruotsin kruunun määräisiä. Muista valuutoista ei synny merkittävää translaatoriskiä. Adapteo ei suojaa translaatoriskiä.

Luottoriski

Cramo-konsernin rahoitustoiminnon määrittelemässä politiikassa määritellään vastapuolen luottoluokitusvaatimukset ja periaatteet, kun myydään asiakkaalle luotolla, sekä sijoitusperiaatteet. Luottoa myönnetään yhtiöille ja yksityisille henkilöille, joiden luottotiedot ovat kunnossa. Adapteo valvoo jatkuvasti

asiakkaidensa maksukykyä. Suurin osa Adapteon asiakkaista on kuntia ja muita matalan luottoriskin julkisia tahoja vakaisissa talouksissa.

Saamisten ja rahavarojen tasearvot vastaavat parhaiten määrää, joka on luottoriskin enimmäismäärä ottamatta huomioon vakuuksien arvoa. Adapteon toimintatapa ei edellytä vakuuksien hankkimista myyntisaamisten ja lainasaamisten osalta. 11 miljoonan euron suuruisia rahoitusleasingsaamiaisia 31.12.2018 pidetään osittain vakuudellisena rahoituksena vuokrattujen moduulien takia. Myyntisaamiset tai rahoitusleasingsaamiset eivät sisällä merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

Myyntisaamisten ikäjakauma, luottotappiot ja luottotappiovarauksen muutos on esitetty alempana. Myyntisaamiset syntyvät suurelta määrältä asiakkaita ja ovat pääasiassa euron, sekä Ruotsin, Norjan tai Tanskan kruunun määräisiä, minkä vuoksi tämän katsotaan vähentävän riskikeskittymiä.

Myyntisaamisten arvonalentumista koskevan vähennyserän muutokset:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
1.1. – laskettu IAS 39:n mukaisesti	249	175	115
Kertyneiden voittovarojen alkusaldon kautta tehdyt oikaisut	12		
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1. 2018 – laskettu IFRS 9:n mukaisesti	261	175	115
Kaudella tulosta vaikuttavasti kirjattu lainasaamisten tappiota koskevan vähennyserän lisäys	184	74	88
Tilikauden aikana lopullisiksi luottotappioiksi perimiskelvottomina kirjatut saamiset	-301		-28
Yrityshankinnat	48		
31.12.	191	249	175

Myyntisaamisten arvonalentuminen 2018

Adapteo soveltaa odotettavissa olevia luottotappioita koskevan vähennyserän kirjaamiseen yksinkertaistettua menettelytapaa, jonka mukaan kaikista myyntisaamisista kirjataan koko voimassaoloajalta odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä. Luottoriskistä johtuvien odotettavissa olevien tappioiden määrittämistä varten myyntisaamiset on ryhmitelty yhteisten luottoriskiominaisuuksien ja maksun viivästymisajan mukaisesti. Yhteiset riskiominaisuudet perustuvat maantieteelliseen jakaumaan.

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12. määritetään perustuen odotettuihin luottotappioihin tilastollisen mallin (ryhmäkohtainen analyysi) ja tapauskohtaisen analyysin yhdistelmänä. Ryhmäkohtainen analyysi perustuu ulkopuolisen tahon määrittämään tappiotodennäköisyyteen käyttäen hyväksi tilastollista dataa ja huomioiden eteenpäin katsovia makrotaloudellisia tekijöitä. Erääntyneiden myyntisaamisten luottotappio huomioi suhteellisesti myyntisaamisten iän sekä sovelletun tappiotodennäköisyyden. Ikäjakaumaan perustuvia luottotappiovarauksia seurataan tilastollisesti ja päivitetään mikäli indikaatiota olennaisesta päivitystarpeesta on. Toiseksi, Adapteo tekee tapauskohtaisen analyysin, joka huomioi paikalliset, asiakaskohtaiset tekijät saamisen perittävyyydestä. Tapauskohtainen analyysi keskittyy olennaisimpiin myyntisaamisiin huomioiden kaikki relevantit tiedossa olevat seikat.

Luottotappiot kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Myyntisaamisten ikäanalyysi 31.12.2018:

Tuhatta euroa	Keskimääräinen luottotappioaste	Bruttomäärä	Luottotappiovaraus	Yhteensä
Erääntymättömät myyntisaamiset	0.01%	26 924	-1	26 922
1 – 30 päivää erääntyneet	0.04%	3 220	-1	3 219
31 – 60 päivää erääntyneet	0.05%	21	0	21
61 – 90 päivää erääntyneet	1.13%	2 366	-27	2 340
91 – 120 päivää erääntyneet	4.89%	435	-21	414
121 – 180 päivää erääntyneet	5.02%	88	-4	84
181 – 365 päivää erääntyneet	17.98%	211	-38	173
Yli 365 päivää erääntyneet	35.56%	274	-97	177
Yhteensä		33 540	-191	33 350

Myyntisaamisten ikäanalyysi 31.12.2017 ja 31.12.2016:

Tuhatta euroa	2017	2016
Erääntymättömät myyntisaamiset	14 792	19 654
1 – 30 päivää erääntyneet	2 967	1 716
31 – 60 päivää erääntyneet	400	1 358
61 – 90 päivää erääntyneet	134	253
91 – 180 päivää erääntyneet	195	53
Yli 180 päivää erääntyneet	29	180
Yhteensä	18 517	23 216

Myyntisaamiset kirjataan pois taseesta lopullisina luottotappioina, kun niistä ei voida kohtuudella odottaa saatavan maksua. Viitteitä siitä, ettei maksua voida kohtuudella odottaa, ovat muun muassa velallisen maksukyvyttömyys, konkurssi, selvitystila tai kyvyttömyys tehdä maksusuorituksia. Jos tällaisia viitteitä ilmenee, Adapteo analysoi myyntisaamisten perintäkelpoisuutta tapauskohtaisesti.

Rahoitusvaroihin kohdistuva laiminlyönti tapahtuu, kun vastapuoli ei suorita sopimukseen perustuvia maksuja 60 päivän kuluessa niiden erääntymisestä.

Ennen IFRS 9:n soveltamista arvonalentuminen kirjattiin, kun oli objektiivista näyttöä arvonalentumistappion toteutumisesta. Arvonalentuminen kirjattiin liiketoiminnan muihin kuluihin.

Lainasaamisten, rahoitusleasingsaamisten ja rahavarojen arvonalentuminen

Adapteo käyttää yleistä mallia lainasaamisten, rahoitusleasingsaamisten sekä rahavarojen arvonalennuksen määrittämiseksi.

Adapteo kirjaa koko eliniältä odotettavissa olevat luottotappiot, kun rahoitusvarojen luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Jos luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, Adapteo kirjaa luottotappiot perustuen 12 kuukaudelta odotettuihin tappioihin.

Koko eliniältä odotetut luottotappiot edustavat odotettuja tappioita, jotka syntyvät kaikista mahdollisista tappion synnyttävistä tapahtumista rahoitusvaran odotetun eliniän aikana. Toisaalta, 12 kuukaudelta odotettavissa olevat tappiot edustavat sitä osuutta koko eliniältä odotettavissa olevista tappioista, jotka ovat mahdollisia 12 kuukautta raportointipäivän jälkeen.

Edellä mainitusta huolimatta Adapteo olettaa, että rahoitusvaran luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos rahoitusvaralla on matala luottoriski raportointipäivänä. Adapteo on arvioinut, että lainasaamisilla, rahoitusleasingsaamisilla sekä rahavaroilla on matala luottoriski, jolloin kirjattavat luottotappiot rajoittuvat 12 kuukaudelta odotettuihin luottotappioihin. Johto arvioi, että rahoitusvaroihin liittyvä luottoriski on matala silloin, kun niihin liittyvä laiminlyöntiriski on alhainen ja liikkeeseenlaskijan kyky täyttää rahavirtavelvoitteensa lähitulevaisuudessa on vahva. Vastapuolella tulee tällöin olla vahva taloudellinen asema eikä siltä tule olla erääntyneitä saamisia. Perustuen johdon arvioon, lainasaamisten, rahoitusleasingsaamisten ja rahavarojen arvonalentumistappiot ovat epäolennaisia, eikä luottotappiovarausta ole siksi kirjattu näistä eristä. Luottotappiovarauksen tarvetta seurataan säännöllisesti.

Adapteo seuraa säännöllisesti niiden kriteerien tehokkuutta, joita käytetään sen arvioimiseksi, onko luottoriski lisääntynyt merkittävästi ja päivittää niitä tarvittaessa sen varmistamiseksi, että kriteerien perusteella havaitaan luottoriskin merkittävä lisääntyminen ennen kuin saaminen erääntyy. Adapteo arvioi laiminlyönnin todennäköisyyttä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä sekä jatkuvasti jokaisena raportointipäivänä onko rahoitusvarojen luottoriski lisääntynyt merkittävästi. Sen arvioimiseksi Adapteo vertaa laiminluonnin riskiä raportointipäiviä laiminlyönnin riskiin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä huomioiden kohtuullisesti saatavilla olevan eteenpäinkatsovan tiedon.

Edellä esitetystä riippumatta luottoriskin katsotaan kasvaneen merkittävästi, jos sopimukseen perustuva maksu on viivästynyt yli 30 päivää. Rahoitusvaroihin kohdistuva laiminlyönti tapahtuu, kun vastapuoli ei suorita sopimukseen perustuvia maksuja 60 päivän kuluessa niiden erääntymisestä. Lopullinen luottotappio rahoitusvaroista kirjataan silloin, kun ei voida kohtuudella odottaa, että niistä saadaan maksua.

Adapteolla ei ole historiallisesti ollut lainasaamisia, rahoitusleasingsaamisia tai rahavaroja, joiden luottoriski olisi lisääntynyt tai jotka olisi kirjattu pois taseesta lopullisina luottotappioina.

Jällelrahoitus- ja maksuvalmisriski

Cramo-konsernin rahoitustoiminto hallinnoi maksuvalmisriskiä varmistamalla rahoituksen joustavuuden ja saatavuuden riittävillä sitovilla luottolimiiteillä. Cramo-konserni käyttää useita rahoituslähteitä ja lainat ovat pääasiassa pitkäaikaisia.

Cramo-konsernilla on sitovia luottolimiittejä ja muita luottojärjestelyjä, joita se voi käyttää likviditeettitarpeisiinsa. Piententäkseen jällelrahoitusriskiä Cramo-konserni pyrkii hajauttamaan korollisten lainojen erääntymisiä ja neuvottelee hyvissä ajoin tarpeen mukaan uusia sitovia luottolimiittejä. Adapteen kassanhallintaa ja rahoitusta on kuvattu liitetiedossa 1.4.5 osana näissä carve-out tilinpäätöksissä sovellettavia laatimisperiaatteita.

Adapteolla oli NMG:n hankintaan liittyviä nostamattomia sitovia luottolimiittejä 5 980 tuhatta euroa 31.12.2018.

Alla olevassa taulukossa esitetään Adapteen rahoitusvelat luokiteltuina asiaankuuluviin maturiteettiryhmiin sopimukseen perustuvien jäljellä olevien juoksuajkojen mukaisesti raportointipäivänä. Taulukossa esitetyt luvut ovat sopimuksiin perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja.

Rahoitusvelkojen

takaisinmaksuaikataulu

31.12.2018	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yhteensä	Kirjanpitoarvo
Pankkilainat	1 677	211 341		213 018	209 663
Vaihtovelkakirjalaina		57 656		57 656	53 633
Luottolimiitti	3 605			3 605	3 577
Lainat Cramo-konsernilta	22 503	18 018	73 727	114 248	106 529
Vakuudellinen laina	6 657			6 657	6 475
Rahoitusleasingvelat	215	235	235	684	684
Ostovelat	18 196			18 196	18 196
Yhteensä	52 853	287 249	73 962	414 063	398 757

Rahoitusvelkojen

takaisinmaksuaikataulu

31.12.2017	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yhteensä	Kirjanpitoarvo
Pankkilainat	228			228	228
Lainat Cramo-konsernilta	21 623	15 456	60 416	97 494	91 591
Vakuudellinen laina	5 175	4 480		9 655	8 882
Rahoitusleasingvelat	241	305		546	541
Ostovelat	9 763			9 763	9 763
Yhteensä	37 030	20 241	60 416	117 686	111 005

Rahoitusvelkojen

takaisinmaksuaikataulu

31.12.2016	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	Yhteensä	Kirjanpitoarvo
Pankkilainat	26			26	228
Lainat Cramo-konsernilta	34 261	9 452	22 918	66 631	64 258
Vakuudellinen laina	3 056	4 404	4 480	11 941	10 438
Rahoitusleasingvelat	272	249	314	836	824
Ostovelat	11 117			11 117	11 117
Yhteensä	48 732	14 106	27 713	90 550	86 865

MUUT LIITETIEDOT

Tämä osio sisältää muita liitetietoja, jotka on julkistettava tilinpäätösstandardien ja lausuntojen perusteella.

25. Vakuudet ja ehdolliset velat

Adapteolla on seuraavia taseen ulkopuolisia sitoumuksia 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Omasta puolesta annetut vakuudet			
Velat, joille annettu vakuuksia			
Rahoitusleasingvelat	684	541	824
Vakuudellinen laina	5 806	6 487	6 119
Annetut vakuudet			
Pantit, rahoitusleasing	682	1 417	1 724
Pantit, vakuudellinen laina	4 727	7 476	7 910
Muut vastuut			
Investointisitoumukset	17 559	8 084	18 921
Muut ehdolliset velat	843	800	800

Vuokravastuut muista vuokrasopimuksista

Adapteo on tehnyt muita vuokrasopimuksia vuokratilustoon ja ajoneuvoihin liittyen, kestoiltaan enintään 5 vuotta, ja kiinteistöjen osalta enintään 20 vuotta.

Muihin vuokrasopimuksiin perustuvat tulevaisuudessa maksettavat yhteenlasketut vähimmäisvuokrat ovat seuraavat 31.12.2018, 31.12.2017 ja 31.12.2016:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
1 vuoden kuluessa	2 608	1 256	924
1 vuotta pidemmän ajan ja alle 5 vuoden kuluttua	12 113	9 577	8 343
Yli 5 vuoden kuluttua	1 080	1	1
Yhteensä	15 801	10 834	9 268

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Vuokrasopimukset, joissa merkittävä osa omistamisen riskeistä ja hyödyistä jää vuokranantajalle, on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten vuokrat ja vuokramaksut kirjataan kuluiksi tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti.

26. Adapteo-yhtiöt ja ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Adapteen juridiset yhtiöt 31.12.2018 ovat seuraavat:

Yrityksen nimi		Kotipaikka		Omistus, %
Emoyhtiön omistamat tytäryhtiöt				
Adapteo Holding AB (aikaisemmin Nordic Modular Group Holding AB) ("NMG"):	1)	Upplands Väsby	Ruotsi	100%
Temporent AB		Upplands Väsby	Ruotsi	100%
Temporent Oy		Porvoo	Suomi	100%
Temporent AS		Skedsmokorset	Norja	100%
Temporent A/S		Valby	Tanska	100%
Flexihus Rent i Sverige AB		Tukholma	Ruotsi	100%
Flexator AB		Nässjö	Ruotsi	100%
Flexator Leasing AB (aikaisemmin Nordic Modular Leasing AB)		Nässjö	Ruotsi	100%
Adapteo Services AB (aikaisemmin Nordic Modular Group AB)		Upplands Väsby	Ruotsi	100%
Adapteo Finland Oy (aikaisemmin Cramo Adapteo Oy)	2)	Vantaa	Suomi	100%
Adapteo AB (aikaisemmin Cramo Adapteo AB)		Solna	Ruotsi	100%
Adapteo AS (aikaisemmin Cramo Adapteo AS)	3)	Hokksund	Norja	100%
Adapteo A/S (aikaisemmin Cramo A/S)	4)	Greve	Tanska	100%
Adapteo GmbH (aikaisemmin Cramo Adapteo GmbH)		Frankfurt	Saksa	100%

1) NMG hankittiin 31.10.2018.

2) Cramo Adapteo Oy 1.6.2018 lähtien ja Cramo Finland Oy:öön sisältynyt Adapteo-liiketoiminta. 1.1.2016-31.5.2018.

3) Cramo Adapteo AS 1.7.2018 lähtien ja Cramo AS:ään sisältynyt Adapteo-liiketoiminta 1.1.2016-30.6.2018.

4) Cramo A/S 1.9.2017 lähtien ja Cramo A/S:ään sisältynyt Adapteo-liiketoiminta sisältyi 1.1.2016-31.8.2017 (Cramo A/S:ään kuulunut kone- ja laitevuokraus -liiketoiminta myytiin 31.8.2017).

Adapteo-yhtiöillä on 31.12.2018 omistus seuraavassa yhteisyrityksessä. Katso lisää liitetiedosta 14. Adapteolla ei ole osakkuusyhtiöitä.

Yhteisyritys	Kotipaikka		Omistus, %
Ungabostäder Haninge AB	Tukholma	Ruotsi	50%

Tilinpäätöksen laatimisperiaate

Tytäryhtiöt

Carve-out tilinpäätöksiin on sisällytetty emoyhtiö Cramo Oy:stä allokoitun osuuden lisäksi tytäryhtiöt, joissa Adapteolla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun Adapteo on osallisena sijoituskohteessa ja altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohdetta koskevaa valtaansa. Määräysvaltaa arvioitaessa on otettava huomioon kaikki tosiseikat. Jos on viitteitä siitä, että tosiseikoissa tai olosuhteissa on tapahtunut muutoksia, tulee määräysvaltaa sijoituskohteessa arvioida uudelleen. Vallalla tarkoitetaan oikeuksia, jotka tarkasteluhetkellä tuottavat sijoittajalle kyvyn ohjata merkityksellisiä toimintoja, ts. toimintoja, joilla on merkittävä vaikutus sijoituskohteen tuottoon. Hankitut tytäryritykset yhdistellään tilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Adapteolla on 100 % määräysvalta kaikissa tytäryrityksissä.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat

Kaikki Adapteen sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitiilinpäätöksiä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Adapteo-yhtiöiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään siinä valuutassa, joka on kunkin yhtiön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Yhdistelty tilinpäätösinformaatio on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Käytännössä käytetään usein kurssia, joka likimain vastaa tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muutettu toimintavaluutan määräisiksi raportointikauden päättymispäivän kurssia käyttäen. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muutettu toimintavaluutan määräisiksi käyttäen käyvän arvon määrittämispäivän kurssia. Muutoin ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuttamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosvaikutteisesti. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaisten konserniyritysten tilinpäätösten muuntaminen

Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden painotettua keskimurssia käyttäen ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssia käyttäen. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuttamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun määräysvalta tytäryrityksessä muuttuu, kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi osana myyntivoittoa tai -tappiota. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankinnasta syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yhtiöiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisut on käsitelty paikallisessa valuutassa kyseisten ulkomaisten yhtiöiden varoina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssia käyttäen.

27. Lähipiiritapahtumat

Adapteon lähipiiriin kuuluvat emoyhtiö Cramo Oyj, Cramo-konsernin muut kuin Adapteo-yhtiöt ja yhteisyrittäjä. Lähipiiriin kuuluvat myös johtoon kuuluvat avainhenkilöt, heidän läheiset perheenjäsenensä sekä näiden henkilöiden määräysvallassa olevat yritykset.

Johtoon kuuluviin avainhenkilöihin kuuluvat Cramon johtoryhmän ja hallituksen jäsenet. Koska Adapteolla ei ole ollut erillistä johtoryhmää tai hallitusta esitetyillä raportointikausilla, osuus Cramon johtoon kuuluvien avainhenkilöiden työsuhte-etuuksista on kohdistettu Adapteolle ja kirjattu näihin carve-out tilinpäätöksiin.

Adapteon liiketoimet Cramo-konsernin yhtiöiden kanssa

Liiketapahtumat ja tase-erät muiden Cramo-konserniin kuuluvien yhtiöiden kanssa, jotka aikaisemmin eliminoitiin konserniyritysten välisinä liiketapahtumina Cramon raportoinnissa, on käsitelty lähipiiriliiketoimina carve-out tilinpäätöksissä.

Lähipiiriliiketoimet yhdistellyssä tuloslaskelmassa:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Liikevaihto	1 053	558	518
Ostot	457	29	
Korkokulut	-1 821	- 1 781	-1 167

Adapteon myynti Cramo-konserniin kuuluville yhtiöille koostuu siirtokelpoisten tilojen myynnistä. Adapteen ostot Cramo-konserniin kuuluvilta yhtiöiltä tavanomaisessa liiketoiminnassa koostuvat siirtokelpoisten tilojen ostoista ja keskitetysti omistettujen siirtokelpoisten tilojen vuokrauksesta. Myynti- ja muut saamiset sekä ostovelat ja muut velat koostuvat tavanomaisessa liiketoiminnassa syntyvistä eristä.

Yllä mainitun lisäksi Cramo Oyj:llä on ollut oman pääoman tapahtumia ja rahoitustapahtumia Adapteen kanssa, joihin liittyvät saamiset ja velat on esitetty alla olevassa taulukossa. Lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset lainat ovat Adapteen Cramo Oyj:ltä nostamia lainoja, jotka on järjestetty Adapteen rahoitusta varten. Korkokulut koostuvat Cramon myöntämien lainojen koroista.

Saamiset ja velat 31.12.:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Lainat Cramo-konsernilta	106 529	91 591	64 259
Saamiset	361	160	22
Velat	1 150	357	182

Cramo-konsernin kanssa tehdyt oman pääoman ehtoiset liiketoimet on esitetty sijoitetun oman pääoman muutoslaskelmassa.

Lähipiiriin kuuluville annetut lainat

31.12.2018 Adapteolla oli 224 tuhatta euroa lainasaamisia yhteisyrittäjä Ungabostäder Haninge AB:lta. Vuonna 2018 lainaa ei lyhennetty. Adapteolla ei ollut yhteisyrittäjiä 31.12.2016 ja 31.12.2017. Lisätietoja yhteisyrittäjästä on esitetty liitetiedossa 14.

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden palkitseminen

Koska Adapteolla ei ole ollut erillistä johtoryhmää esitettynä raportointikausina, alla olevassa taulukossa esitetään se osuus Cramon johtoon kuuluvien avainhenkilöiden työsuhde-etuuksista, joka on kohdistettu Adapteolle carve-out tilinpäätöksissä.

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden työsuhde-etuudet:

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Palkat, palkkiot ja luontoisedut	350	353	408
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	77	66	84
Työsuhteen päättymisen jälkeiset edut	42	42	17
Osakeperusteiset maksut	116	128	110
Yhteensä	585	590	618

Hallituksen jäsenten etuuksia ei ole esitetty, koska Adapteolla ei ole ollut erillistä hallitusta. Adapteo ei ole toiminut itsenäisenä julkisena osakeyhtiönä aikaisempina kausina, joten yllä esitettyjä lukuja ei voida pitää suuntaa antavina Adapteon johtoon kuuluvien avainhenkilöiden tulevasta palkitsemisesta.

28. Tilintarkastuspalkkiot

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Tilintarkastusyhteisö KPMG			
Tilintarkastuspalkkiot	117	87	77
Veroneuvonta	4	20	5
Muut palvelut	55	35	14
Yhteensä	177	142	96

Tuhatta euroa	2018	2017	2016
Muut tilintarkastusyhteisöt			
Tilintarkastuspalkkiot	8	6	5
Veroneuvonta			1
Muut palvelut	1	1	
Yhteensä	8	7	6

Tilintarkastuspalkkiot yhteensä	185	148	102
--	------------	------------	------------

29. Uudet ja tulevat standardit

Tilikaudella 2018 sovelletut uudet ja muutetut standardit

Adapteo on noudattanut vuoden 2018 alusta alkaen seuraavia voimaantulleita uusia ja muutettuja standardeja:

- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista: Uusi standardi korvasi IAS 18 ja IAS 11 -standardit ja niihin liittyvät tulkinnat. Standardia sovelletaan asennusten ja muiden palveluiden tuloutukseen, mikä on noin neljäsosa konsernin liikevaihdosta. IFRS 15 sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen myyntituottojen kirjaamisesta: mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Standardi tuo myös laajoja uusia liitetietovaatimuksia.

IFRS 15 -standardiin siirtyminen ei aiheuttanut olennaisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

IFRS 15 -standardiin siirryttäessä sopimuksen transaktiohinnan kohdistaminen erillismyyntihintojen perusteella palvelu- ja vuokratuotot lisäsi joissakin tapauksissa palvelutuottojen määrää suhteessa vuokratuottoihin. Lisäksi laskentakäytännön muutos aikaisti palvelutuottojen tuloutusajankohtia vähäisessä määrin. Asiakassopimuksiin liittyvät sopimussaavat ja -velat esitetään IFRS 15 mukaisesti sopimuskohtaisesti nettoeränä. Lisäksi IFRS 15:een siirtyminen lisäsi annettavien liitetiedon määrää.

Adapteo on soveltanut IFRS 15 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä, jonka mukaan 1.1.2018 avoinna olevat asiakassopimukset muunnettiin IFRS 15 mukaisiksi ja muutoksen kumulatiiviset vaikutukset kirjattiin voittovaroihin. IFRS 15:n käyttöönotto kasvatti 1.1.2018 taseen voittovaroja 0,3 miljoonaa euroa, vähensi myynti- ja muita saamisia 3,2 miljoonaa euroa ja kasvatti muita velkoja 2,9 miljoonaa euroa. Lisää IFRS 15 -standardin vaikutuksista kerrotaan liitetiedossa 3 Myyntituottojen lähteet.

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 9 korvasi IAS 39 -standardin. Uuteen standardiin sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. Syksyllä 2017 IFRS 9 -standardiin sisällytettiin muutos, joka muuttaa taseessa olevan uudelleenrahoitetun joukkovelkakirjalainan efektiivisen koron määritelmää. Muutoksen mukaan korvaavan joukkovelkakirjalainan kassavirrat tulee diskontata alkuperäisen joukkovelkakirjalainan efektiivisellä korolla.

IFRS 9:n käyttöönotolla oli vähäinen vaikutus Adapteon luottotappioiden kirjaamiseen kasvattamalla luottotappiovarausta ja vähentämällä kertyneitä voittovaroja 12 tuhatta euroa 1.1.2019. Lisää luottotappioiden kirjaamisesta liitetiedossa 24 Rahoitusriskien hallinta.

- Muutokset IFRS 2 -standardiin – Osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien luokittelu ja arvostaminen (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset selvensivät tietäntyyppisten järjestelyjen kirjanpitokäsittelyä. Ne koskivat kolmea osa-aluetta: käteisvaroina maksettavien maksujen arvostaminen, osakeperusteiset maksut, joista on vähennetty lähdevero sekä osakeperusteisten maksujen muuttaminen käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi. IFRS 2 -standardin muutos muutti konsernin käteisvaroin maksettavien maksujen arvostamista ja kirjaamista. Käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset maksut arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon ja kirjataan omaa pääomaa vasten, kun aiemmin konsernin käteisvaroina maksettavat maksut uudelleenarvostettiin käypään arvoon tilikausittain ja kirjattiin muihin velkoihin.

IFRS 2:n käyttöönotto kasvatti 1.1.2018 voittovaroja 0,4 miljoonaa euroa sekä vähensi muiden lyhytaikaisten velkojen määrää taseessa vastaavasti.

Muilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ja tulkinnoilla ei ole vaikutusta Adapteon carve-out tilinpäätökseen.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit ja tulkinnat

Adapteo ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Adapteo ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

- IFRS 16 Vuokrasopimukset: voimassa 1.1.2019 alkaen. Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä

taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpito-käsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä hyödykkeitä, joiden arvo on vähäinen. Vuokralle antajien kirjanpito-käsittely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena. IFRS 16 -standardin vaikutuksia Adapteon carve-out tilinpäätökseen on arvioitu vuokralle antajan ja vuokralle ottajana näkökulmista. IFRS 16:n vaikutuksen vuokralle ottajana nähdään olevan vähäinen, kasvattaen hieman taseen varoja ja velkoja.

Vuokralle antajien kirjanpito-käsittely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena. Kuitenkin, kuten yllä on kuvattu, IFRS 15 -standardiin siirryttäessä sopimuksen transaktiohinnan kohdistaminen erillismyyntihintojen perusteella palvelu- ja vuokratuotteille aiheuttaa täsmennyksiä suhteellisiin erillismyyntihintoihin palvelu- ja vuokratuotteiden välillä. Muutoksen ei oleteta olevan olennainen ajan myötä.

Adapteo arvioi, että IFRS 16:lla on vähäinen vaikutus Adapteon taloudelliseen asemaan, koska vuokralle ottajien tulee kirjata taseeseen tulevia vuokramaksuja kuvaava vuokrasopimusvelka ja käyttöoikeusomaisuus käytännössä kaikista vuokrasopimuksista. Adapteolla on useantyyppisiä nykyisen IAS 17 -standardin mukaisia muita vuokrasopimuksia. Nämä sisältävät eri pituisin sitoutumisjaksoin olevia vuokrauspalvelupiste- ja toimitilavuokrasopimuksia, operatiivisia autojen vuokrasopimuksia sekä erityyppisiä operatiivisilla vuokrasopimuksilla rahoitettuja koneita. Vuokrauspalvelupiste- ja toimitilasopimukset muodostavat suurimman vaikutuksen konsernin tilinpäätösluvuille IFRS 16:aan siirryttäessä.

Adapteon tuloksen ei odoteta muuttuvan merkittävästi IFRS 16:ta sovellettaessa. Adapteon tuloslaskelman esitystavassa tulee olemaan muutoksia rivien välillä, esimerkiksi muut liiketoiminnan kulut pienentyvät hieman, kun aineellisen käyttöomaisuuden poistot kasvavat hieman ja vuokrasopimusvelkojen korko kasvaa myös hieman. Nämä muutokset parantavat hieman käyttökatetta ja niillä on vähäinen vaikutus EBITA-liiketulokseen ja liiketulokseen. Rahavirtalaskelmalla vaikutukset tulevat koskemaan muutoksia operatiivisen rahavirran ja rahoituksen rahavirran välillä.

Adapteo tulee soveltamaan IFRS 16 -standardin vuokralle ottajana taseeseen merkitsemiseen liittyvää kahta helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia 12 kuukautta tai alle kestäviä vuokrasopimuksia (lukuun ottamatta maa-alueita ja rakennuksia, jotka kirjataan taseeseen, vaikka sopimus olisi lyhytaikainen) sekä hyödykkeitä, joiden arvo on vähäinen. Adapteo on päättänyt soveltaa IFRS 16 -standardin sallimaa eitäkautuvaa siirtymäsääntöä, jonka mukaan 1.1.2019 konserni kirjaa IFRS 16:n siirtymävaikutuksen omaan pääomaan.

31.12.2018 Adapteolla on ei-purettavissa olevia vuokravastuita muista vuokrasopimuksista 15,8 miljoonaa euroa, kuten on esitetty liitetiedossa 25 Vakuudet ja ehdolliset velat. Adapteo arvioi, että noin 5–10 % näistä vastuista liittyy lyhytaikaisiin ja/tai arvoltaan vähäisiin hyödykkeisiin, joiden vaikutus kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi tasaerinä, lukuun ottamatta poikkeusta liittyen lyhytaikaisiin vuokrauspalvelupiste- ja toimitilasopimuksiin, jotka kirjataan niihin varallisuusluokkiin taseessa, joihin sopimukset liittyvät. Sopimukset, jotka käsitellään vastuina, eroavat IFRS 16:n määrittelemistä vuokrasopimuksista ja näin ollen taseeseen kirjattavien sopimusten velka poikkeaa vastuina esitettävistä määristä, alla mainittujen syiden vuoksi.

Aiemmin raportoitujen vuokravastuiden ja IFRS 16:n mukaisen vuokravelan määritelmässä on eroja. Adapteossa on määritetty olennaisimmiksi eroiksi vuokravelkojen diskonttaaminen vs. vuokravastuiden nimellisarvot, vuokraajan määrittely erityisesti toistaiseksi voimassa oleviin vuokrasopimusten ja jatko-optioiden osalta sekä IFRS 16:n mukaisten helpotusten käyttö. IFRS 16:n mukaisten velkojen diskonttaaminen pienentää niitä verrattuna nimellisarvoisiin vuokravastuisiin. Lisäksi IFRS 16:n mukaisten helpotusten käyttäminen vähentää IFRS16:n mukaan käsiteltävien sopimusten määrää verrattuna vuokravastuina käsiteltäviin sopimuksiin ja sitä kautta myös pienentää IFRS16:n mukaista velkaa verrattuna taseen ulkopuolisina vastuina esitettäviin vuokravastuisiin. Toisaalta IFRS16:n mukainen vuokra-aika poikkeaa siitä ajasta, jolta vastuut esitetään, mikä johtuu siitä, että taseen ulkopuolisina vastuina esitetään vain ehdottoman vuokravastuun kattava periodi, eikä niihin sisällytetä todennäköisiä vuokraajan pidennyksiä tai osto-optioita. Nämä erot puolestaan kasvattavat IFRS16:n mukaista velkaa verrattuna taseen ulkopuolisiin vuokravastuisiin.

IFRS 16:n vaikutukset kirjataan avaavaan taseeseen 1.1.2019. Alustavat määrät käyttöoikeusomaisuuserien ja vuokravelkojen avaussaldoille ovat noin 16 miljoonaa euroa. Vuokravelkojen avaussaldo tulee olemaan määrältään pienempi johtuen ennen standardin käyttöönottoa

maksetuista ennakomaksuista, jotka vähentävät vain vuokrasopimukseen liittyvää velkaa. Laskennallisia verosaamisia ja –velkoja ei kirjata sopimuksen alkuhetkellä kuten IAS 17 -standardissa, vaan ne kirjataan ajan kuluessa, kun vuokrasopimusten kirjanpito-käsittely aiheuttaa väliaikaisia eroja niistä johtuvien varojen ja velkojen välillä.

- IFRIC 23 Tuloverokäsittelyä koskeva epävarmuus (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta selventää kirjanpito-käsittelyä tilanteessa, jossa yhteisön verotuksellinen ratkaisu odottaa vielä veroviranomaisen hyväksymistä. Olennainen kysymys on arvioida, tuleeko veroviranomainen hyväksymään yhteisön veroilmoituksessaan tekemän ratkaisun. Tätä harkittaessa oletetaan, että veroviranomaisella on pääsy kaikkeen asiaan kuuluvaan tietoon arvioidessaan ratkaisua. Tulkinnalla ei tule olemaan olennaista vaikutusta Adapteen tilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 9 Ennen eräpäivää tapahtuvaa maksua koskevat ominaisuudet, joihin liittyy negatiivinen kompensatio –standardiin (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset mahdollistavat joidenkin, ennen eräpäivää tapahtuvan maksun mahdollistavien rahoitusinstrumenttien arvostamisen jaksotettuun hankintamenuun. Standardimuutoksella ei tule olemaan olennaista vaikutusta Adapteen tilinpäätökseen.
- Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin, muutuskokoelma 2015–2017 (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutokset koskevat IFRS 3, IFRS 11, IFRS 12, IAS 12 ja IAS 23 -standardeja. Standardimuutoksilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta Adapteen tilinpäätökseen.

30. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Cramo Oyj tiedotti 18.2.2019 että sen hallitus on arvioituaan Cramon Siirtokelpoiset tilat –liiketoiminnan strategisia vaihtoehtoja, on hyväksynyt Cramon osittaisjakautumista koskevan jakautumissuunnitelman. Jakautumisen tarkoituksena on toteuttaa Cramon pääasiassa siirtokelpoisten tilojen vuokrauksesta ja vuokraukseen liittyvistä palveluista koostuvan Siirtokelpoiset tilat –liiketoiminnan eriyttäminen siten, että se muodostaa uuden itsenäisen konsernin.

Cramo Oyj tiedotti 29.3.2019, että se on allekirjoittanut 500 000 000 euron rahoitussopimuksen Adapteo Oyj:lle yhdessä pääjärjestäjinä toimivien OP Yrityspankki Oyj:n, Danske Bank A/S:n ja Nordea Bank Oyj:n kanssa. Laina koostuu 400 000 000 euron määräaikaislainasta ja 100 000 000 euron rahoituslimiitistä. Lainojen eräpäivä on vuonna 2022, mutta lainanantajien suostumuksella rahoituslimiitin eräpäivää voidaan pidentää 12 kuukaudella. Lainasopimus sisältää kaksi rahoituskovenanttia: velkaantumisaste ja korkokate. Lainasopimus tullaan siirtämään Adapteo Oyj:lle Jakautumisen täytäntöönpanon yhteydessä, jonka arvioidaan tapahtuvan 30.6.2019 tai sen lähipäivinä.

Vaihtovelkakirjalaina kertyneine korkoineen, yhteensä 53 milj. euroa maksettiin takaisin huhtikuussa 2019 ja samaan aikaan nostettiin vastaavan suuruinen uusi laina.

Cramo pitää ylimääräisen yhtiökokouksen jakautumista koskien 17.6.2019. Ylimääräinen yhtiökokous päättää jakautumisesta ja muista jakautumissuunnitelmaan perustuvista hallituksen ehdotuksista.

Cramon hallitus ehdottaa ylimääräiselle yhtiökokoukselle, että Adapteen hallitukseen valitaan puheenjohtajaksi Peter Nilsson ja jäseniksi Carina Edblad, Leif Gustafsson, Outi Henriksson, Andreas Philipson ja Joakim Rubin.

Cramon hallitus on nimittänyt Philip Isell Lind af Hagebyn Adapteen toimitusjohtajaksi ja Rental Space –liiketoiminta-alueen johtajaksi Jakautumisen täytäntöönpanosta alkaen. Lisäksi seuraavat henkilöt on nimitetty muodostamaan Adapteo-konsernin johtoryhmä yhdessä toimitusjohtajan kanssa Jakautumisen täytäntöönpanosta alkaen: Timo Pirskanen talousjohtajaksi, Björn Kölerund Permanent Space –liiketoiminta-alueen väliaikaiseksi johtajaksi, Simon Persson henkilöstöjohtajaksi, Teemu Saarela kehitysjohtajaksi ja Hanna Wennberg markkinointi- ja viestintäjohtajaksi.

31. Carve-out tilinpäätösten allekirjoitukset

Hallitus ja toimitusjohtaja

Vantaalla 2.6.2019

Veli-Matti Reinikkala

Andrew P. Studdert

AnnaCarin Grandin

Peter Nilsson

Joakim Rubin

Raimo Seppänen

Christian Bubenheim

Leif Gustafsson
Toimitusjohtaja